

KRZYSZTOF KACZMAREK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

 <https://orcid.org/0000-0003-4161-9304>

Wykazy członków bractwa różańcowego przy klasztorze dominikanów w Świdnicy z XVI wieku

Zarys treści: Artykuł dotyczy pochodzących z ok. 1530-1535 r. wykazów członków bractwa różańcowego, działającego pod patronatem klasztoru dominikanów w Świdnicy. Analiza zawartości tych rejestrów została uzupełniona edycją źródła zawartą w Aneksie. Wykazy te przynoszą istotne dane do badań nad działalnością duszpasterską świdnickiego konwentu oraz studiów nad antroponią ludności zamieszkującej okolice Świdnicy w późnym średniowieczu.

Abstract: The paper deals with lists of members of the Confraternity of the Rosary, functioning under the patronage of the Dominican monastery in Świdnica, from about 1530-1535. The analysis of their contents is supplemented with the edition of that source in the appendix. The lists provide important data for further research on the pastoral activities of the monastery in Świdnica and on antroponymy of inhabitants from the surroundings of Świdnica in late Middle Ages.

Słowa kluczowe: bractwo różańcowe, dominikanie, klasztor, Świdnica, Śląsk, antroponomia, XVI w.

Keywords: confraternities of the Holy Rosary, Dominicans, monastery, Świdnica, Silesia, antroponymy, 16th century

Pierwsze świeckie stowarzyszenia religijne pojawiły się na ziemiach polskich już w XII stuleciu, jednak na większą skalę rozwijały się one, poczynszyszy od XIII w., na terenie Małopolski, Pomorza Zachodniego oraz Śląska. W tej ostatniej dzielnicy apogeum ich rozwoju przypadło na XV w.; podczas reformacji dynamika zakładania konfraterni osłabła, by odrodzić się z wielką siłą w XVII i XVIII w.¹ Wśród licznych bractw z terenu diecezji wrocławskiej było kilkadziesiąt konfraterni różańcowych. Ksiądz Władysław Bochnak sporządził zestawienie 37 takich wspólnot działających tam od końca XV do początku XIX w.², jednak wykaz ten z pewnością jest niekompletny³.

¹ B. K u m o r, Kościelne stowarzyszenia świeckie na ziemiach polskich w okresie przed-rozbiorowym, *Prawo Kanoniczne* 10, 1967, nr 1-2, s. 295-300; J. M a n d z i u k, Luteranizm na Śląsku do połowy XVI wieku, *Wrocławski Przegląd Teologiczny* 25, 2017, nr 2, s. 156.

² W. B o c h n a k, Religijne stowarzyszenia i bractwa katolików świeckich w diecezji wrocławskiej od XVI w. do 1810 r., Wrocław 1983, s. 77-80.

³ Autor pominął np. konfraternię przy klasztorze dominikanów w Brzegu – zob. M. M i ł a - w i c k i, Pobożność ludowa w pracy duszpasterskiej dominikanów na ziemiach polskich, *Teofil* 13, 2005, s. 75.

Znaczącą rolę w upowszechnianiu modlitwy różańcowej odegrali bracia z Zakonu Kaznodziejów⁴. Zainspirowani przez Jakuba Sprengera, przeora klasztoru w Kolonii⁵, polscy dominikanie założyli najpierw (1481) bractwo różańcowe przy konwencie św. Wojciecha we Wrocławiu⁶, a następnie powołali podobne konfraternie przy innych klasztorach prowincji⁷, utrzymując aż do końca XVI w. monopol na obejmowanie tych wspólnot patronatem⁸. Wierni mieszkający w pobliżu klasztorów, zachęceni obietnicą udziału w dobrach duchowych zakonu, chętnie wiązali z nimi swe życie religijne⁹. O wielkiej popularności bractw różańcowych zaprowadzonych przez dominikanów świadczą imponujące objętością „albumy”, zawierające wykazy ich członków. Po wspólnocie działającej w okresie nowożytnym pod patronatem klasztoru w Ząbkowicach zachowała się licząca ponad 1000 stron, bogato oprawiona, księga bracka¹⁰. Obszerne materiały dokumentują też działalność konfraterni różańcowych

⁴ O znaczeniu dominikanów dla rozwoju pobożności różańcowej zob. np. S. J ä g g i, Rosenkranzbruderschaften. Vom Spätmittelalter zur Konfessionalisierung, w: Der Rosenkranz. Andacht, Geschichte, Kunst, Bern 2003, s. 91-105; B. K o c h a n i e w i c z, Nowe spojrzenie na początki modlitwy różańcowej, *Salvatoris Mater* 5, 2003, nr 4, s. 299-322; t e n ż e, The Contribution of the Dominicans to the Development of the Rosary, *Angelicum* 81, 2004, nr 2, s. 377-403 (tłum. pol.: Wkład dominikanów w rozwój modlitwy różańcowej, *Teologia Praktyczna* 11, 2010, s. 135-151); J. K r ó l i k o w s k i, Początki różańca w Polsce, *Salvatoris Mater* 6, 2004, nr 3, s. 249-266; R. K ł o p o t e k, Geneza i działalność bractw kościelnych w Europie i Polsce do końca XVIII wieku, *Studia Gdańskie* 37, 2015, s. 226. Odmianą postawę wykazali dominikanie ze Skandynawii, którzy nie angażowali się w propagowanie modlitwy różańcowej – J.G.G. J a c o b s e n, Friends of the Friars. Confraternal Relations of the Dominican Order in Medieval Scandinavia, w: *Bractwa religijne w średniowieczu i w okresie nowożytnym (do końca XVIII wieku)*, Kielce 2014, s. 53-68.

⁵ Zob. H. K ü f f n e r, Zur Kölner Rosenkranzbruderschaft, w: *500 Jahre Rosenkranz 1475 Köln*, Köln 1975, s. 109-117.

⁶ C. B l a s e l, Geschichte der Rosenkranzbruderschaft bei St. Adalbert in Breslau, Breslau 1912, s. 29; t e n ż e, Studien zur Geschichte der Rosenkranzbruderschaft bei St. Adalbert zu Breslau, cz. 1, *Schlesisches Pastoralblatt* 33, 1912, nr 1, s. 1-6, cz. 2, tamże, nr 2, s. 20-27, cz. 3, tamże, nr 4, s. 59-62; t e n ż e, Geschichte von Kirche und Kloster St. Adalbert zu Breslau, Breslau 1912.

⁷ T. G a ł u s z k a, Dominikanie w Krakowie czy Opatowcu? W poszukiwaniu pierwszego Bractwa Różańcowego w średniowiecznej Małopolsce, *Nasza Przeszość* 113, 2010, s. 281-293; K. C z y ż e w s k i, M. W a l c z a k, The Archconfraternity of the Rosary in the Dominican Churches of Kraków. Piety and Patronage of the Arts, *Acta Historiae Artis Slovenica* 23, 2018, nr 2, s. 139-162; D. M a t y a s z c z y k, Bractwa przy kościele św. Dominika w Poznaniu, w: *Osada świętego Gotarda w Poznaniu. Historia i dziedzictwo*, Poznań 2022, s. 229-242.

⁸ J. F l a g a, Bractwa religijne w archidiaconacie lubelskim do początku XVII wieku (1604), *Roczniki Humanistyczne* 21, 1973, z. 2, s. 151-152; t e n ż e, Bractwa religijne w Rzeczypospolitej w XVII i XVIII wieku, *Lublin* 2004, s. 73-74.

⁹ W. M o l s d o r f, Einblattdrucke der Königlichen und Universitäts-Bibliothek Breslau. Zwei Konfraternitätsbriefe aus dem Dominikanerkloster zu Breslau und Glogau, *Zentralblatt für Bibliothekswesen* 22, 1905, s. 569-570; odmianą interpretację tych materiałów dał H. H o f f m a n n, Der erste Druck aus dem Breslauer Dominikanerkloster, *Archiv für Schlesische Kirchengeschichte* (dalej cyt.: ASKG) 2, 1938, s. 296-298.

¹⁰ Wrocław, Archiwum Archidiecezjalne, sygn. II.b.125 (*Album archiconfraternitatis sanctissimi rosarii st. Nominis Jesu et Mariae ad S. Crucem Franconsteini apud patres Ordinis Praedicatorum anno 1666 paratum et confectum*).

istniejących przy krakowskim klasztorze Świętej Trójcy¹¹ czy poznańskim konwencie św. Dominika¹².

Jedno z najstarszych na Śląsku bractw różańcowych powstało przy klasztorze dominikanów w Świdnicy, która przed tragiczną w skutkach wojną trzydziestoletnią należała do największych miast śląskich¹³. W XV-XVI w. liczyła ona kilkanaście tysięcy mieszkańców, była prężnym ośrodkiem gospodarczym i ustępowała zamożnością jedynie dominującemu w regionie Wrocławowi¹⁴. Miasto dysponowało rozwiniętą siecią obiektów sakralnych – oprócz kościoła parafialnego, kościoła cmentarnego św. Mikołaja oraz kościoła Bożego Ciała (dawnej synagogi), działały w nim dwa klasztory mendykanckie (franciszkanów konwentualnych i dominikanów), trzy szpitale (krzyżowców z czerwoną gwiazdą, Świętego Ducha i św. Jana), istniało również wiele kaplic¹⁵. Świdnicki klasztor dominikanów pod wezwaniem Świętego Krzyża powstał pod koniec XIII w. Początkowo został on ulokowany na terenach podmiejskich, skąd na początku XIV stulecia przeniesiono go w obręb murów¹⁶. Fundacja

¹¹ Kraków, Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów, sygn. Kr. B 1 (Spis osób przyjętych do Różańca Św. tak imienia Jezus i jak i Matki Najświętszej 1585-1716).

¹² Poznań, Archiwum Archidiecezjalne, sygn. AZ 5/7 (Księga Bractwa Różańcowego).

¹³ O upadku miasta zob. S. K o t e ł k o, Od przejścia pod panowanie Habsburgów do wojen napoleońskich (1526-1806), w: Świdnica. Zarys monografii miasta, Wrocław-Świdnica 1995, s. 102-107; W. R o ś k o w i c z, Świdnica w okresie wojny trzydziestoletniej (1618-1648), Rocznik Świdnicki (dalej cyt.: RŚ) 26, 1998, s. 15-28.

¹⁴ M.R. G e r b e r, Kleine Wirtschaftsgeschichte der Stadt Schweidnitz, w: Schweidnitz im Wandel der Zeiten, Würzburg 1990, s. 143-152; K. L a m b r e c h t, Schweidnitz in der Frühen Neuzeit (1500-1815), w: tamże, s. 88; S. K o t e ł k o, W średniowieczu – od początków miasta do 1526 r., w: Świdnica (jak w przyp. 13), s. 66-70; M. M o r a w i e c, Forschungen zur Wirtschafts- und Kulturgeschichte der Stadt Schweidnitz an der Wende des 17. zum 18. Jahrhundert, w: Stadt und Literatur im deutschen Sprachraum der Frühen Neuzeit, t. II, Tübingen 1998, s. 923.

¹⁵ H. A d l e r, Zur Geschichte der katholischen Pfarrgemeinde Schweidnitz, w: Schweidnitz (jak w przyp. 14), s. 269; Z. L e c, Zarys życia klasztorowego w Świdnicy, RŚ 1992, s. 63-75; S. K o t e ł k o, W średniowieczu, s. 85-87; S. N o w o t n y, Kościoły średniowiecznej Świdnicy, RŚ 27, 1999, s. 12-55; B. B o b o w s k i, Kultura materialna mieszczan Świdnicy i rycerstwa weichbildu świdnickiego w świetle testamentów (od I połowy XIV do końca I ćwierci XVI wieku), Zielona Góra 2011, s. 13.

¹⁶ J.W.A. R o s m a n n, Die Geschichte der Stadt Schweidnitz. Ein Lesebuch für mittlere Jugend, Breslau 1786, s. 76-77; F.J. S c h m i d t, Geschichte der Stadt Schweidnitz, Schweidnitz 1846, s. 36-37; H. S c h u b e r t, Bilder aus der Geschichte der Stadt Schweidnitz, Schweidnitz 1911, s. 178; J. K ł o c z o w s k i, Dominikanie polscy na Śląsku, Lublin 1956, s. 306-307; T.J. M a n n, Geschichte der Stadt Schweidnitz. Ein Gang durch 700 Jahre deutscher Kultur in Schlesien, Reutlingen 1985, s. 51; H. A d l e r, Klöster und klosterähnliche Gemeinschaften in Schweidnitz, w: Schweidnitz (jak w przyp. 14), s. 279; Z. L e c, Zarys, s. 66; S. N o w o t n y, Kościoły, s. 29; S. K o t e ł k o, Świdnica w średniowieczu, cz. II: Społeczeństwo, kultura, życie, RŚ 1993, s. 24; A. P o b ó g - L e n a r t o w i c z, Początki śląskich klasztorów dominikańskich w świetle źródeł przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich, w: Historia, kultura i sztuka dominikanów na Śląsku 1226-2013. W trzechsetlecie beatyfikacji bł. Czesława, Wrocław 2015, s. 19-20; P. W i s z e w s k i, Zakony z terenów dawnego księstwa świdnicko-jaworskiego. Życie klasztorne w XIII – pierwszej ćwierci XVI w., Świdnica-Jawor 2001, s. 27. Niewiele informacji o świdnickich dominikanach podał J. M a n d z i u k, Męskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej, Wrocław 2020.

ta została dobrze uposażona i do czasu reformacji cieszyła się dużą przychylnością mieszczan, a także rycerstwa zamieszkującego okoliczne wsie¹⁷. Poźniej klasztor popadł w kłopoty – nieprzejednana postawa, jaką bracia zajęli wobec szerzących się nowinek religijnych, sprawiła, że sprzyjający im dotąd mieszkańcy Świdnicy odwrócili się od konwentu, który zaczął zmagać się z ogromnymi problemami materialnymi¹⁸.

Dominikanie prowadzili aktywną działalność zarówno na terenie miasta, jak i poza nim – należący do nich okręg rozciągał się na dużym obszarze i obejmował liczne miasta oraz wsie, w których bywali klasztorni kaznodzieje i kwestarze. Granica tego okręgu biegła od Budziszowa w stronę Ujazdu, Piersna, Zabłota, Kostomłotów oraz Nowej Wsi Kąckiej. Za tą miejscowością podążała w kierunku Zachowic, a następnie skręcała w stronę Olbrachtowic, Rękowa, Jordanowa Śląskiego, Jezierzyc oraz Kontratowic. W okolicy tych ostatnich odbijała na zachód i biegła w okolicach Księginic Wielkich, Wilkowa Wielkiego, Kietlina, Goli Dzierżoniowskiej, Gilowa, Piławy, Bielawy, Pieszyc, Niedźwiedzicy, Dziećmorowic oraz Wałbrzycha. Za Wałbrzychem kierowała się w stronę Czarnego Boru, skąd wzdłuż nurtu Nysy Szalonej prowadziła na północ w okolice Witkowa, Gostkowa, Bolkowa, Wolbromka, Roztoki, Czernicy, Niedaszowa oraz Luboradza i dalej w kierunku Budziszowa. Obszar kontrolowany przez świdnicki konwent był więc rozległy – na osi północ-południe jego średnica sięgała ok. 60 km, a na kierunku wschód-zachód przekraczała 70 km¹⁹. Działający na tym terenie dominikanie postanowili pod koniec XV w. powiększyć swą ofertę duszpasterską i – wzorem konwentu wrocławskiego – w 1489 r. objęli patronatem konfraternię różańcową. Podatny grunt dla jej rozwoju stworzyła zapewne przychylna kultowi maryjnemu religijność mieszkańców Świdnicy²⁰, a także wiadomość o cudownym uzdrowieniu jednego z nich – miał on utracić wzrok, a następnie odzyskać go po wstąpieniu do bractwa różańcowego we Wrocławiu²¹. W okresie poprzedzającym reformację dominikańska konfraternia, a także zbierające się w kościele farnym Bractwo Maryjne, były jedynymi świeckimi stowarzyszeniami religijnym w Świdnicy. Dopiero w XVII i XVIII w. pojawiły się w niej trzy nowe konfraternie: działająca przy kościele parafialnym grupa czcicieli Najświętszego Sakramentu, dominikańskie bractwo Trójcy Przenajświętszej oraz zorganizowana przez jezuitów sodalicja mariańska²². Ta ostatnia została dotąd najlepiej przebadana – do naszych czasów zachował się „album”, zawierający spisy jej członków z lat 1656-1780, na podstawie którego ks. W. Bochnak odtworzył skład społeczny tej wspólnoty i poczynił uwagi na temat

¹⁷ D. A d a m s k a, Fundacje dewocyjne rycerstwa księstwa świdnicko-jaworskiego w średniowieczu, Poznań-Wrocław 2005, s. 94-96; R. S t e l m a c h, Uposażenie klasztorów dominikanów na Śląsku w średniowieczu w świetle zachowanych dokumentów, w: Święty Jacek Odrowąż i dziedzictwo dominikańskie, Opole 2008, s. 478.

¹⁸ H. S c h u b e r t, Die Reformation und die Klöster in Schweidnitz, Correspondenzblatt des Vereins für Geschichte der evangelische Kirche Schlesiens 16, 1919, z. 2, s. 290-293.

¹⁹ K. K a c z m a r e k, Okręg klasztoru dominikanów w Świdnicy w XVI wieku, Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne 121, 2023, s. 423-449.

²⁰ M. P o r a d z i s z - C i n c i o, Chór mieszczan w katedrze świdnickiej. Późnogotycka kaplica Bractwa Maryjnego, RŚ 36, 2008, s. 26-51.

²¹ C. B l a s e l, Studien, cz. 2, s. 24.

²² W. B o c h n a k, Religijne stowarzyszenia, s. 69-70, 74.

zasięgu jej oddziaływania. W ciągu 130 lat istnienia sodalicji zapisało się do niej blisko 1900 osób. Wyróżniali się wśród nich uczniowie gimnazjum prowadzonego przez jezuitów, którzy stanowili 35% wszystkich konfratrów. Obok nich poczesne miejsce w sodalicji zajmowali przedstawiciele katolickich rodów magnackich z terenu Śląska, duchowni diecezjalni i zakonni, w tym cystersi oraz jezuici z klasztorów położonych w granicach diecezji wrocławskiej, a także mieszczenie ze Świdnicy oraz (w dużo mniejszej liczbie) kilku innych miast. Do bractwa nie była natomiast dopuszczana ludność okolicznych wsi, którą uważano za zdemoralizowaną i przez to niegodną członkostwa w konfraterni²³.

W przeciwieństwie do wspólnoty skupionej wokół świdnickiego klasztoru jezuitów, dominikańskie bractwo różańcowe nie budziło dotąd zainteresowania historyków, choć do naszych czasów zachowały się materiały, które pozwalają rzucić nieco światła na jego działalność. Funkcjonowanie konfraterni poświadczają wzmianki o datkach finansowych składanych przez nią na rzecz klasztoru, a także wykazy członków tej wspólnoty wpisane do księgi rachunkowej konwentu²⁴. Księga ta została zaprowadzona w 1537 r. przez przeora świdnickiego Jerzego Leopolda na polecenie ówczesnego wikariusza generalskiego i prowincjała elekta polskiej prowincji dominikanów, brata Marcina Sporna z Wrocławia²⁵. Na pierwszych kilkudziesięciu kartach, jeszcze przed właściwymi rejestrami dochodów oraz wydatków konwentu, wpisano do niej dwa nadzwyczaj interesujące wykazy – listę 264 miejscowości w okręgu klasztornym, które odwiedzali dominikańscy kwestarze²⁶, a także zestawienie 153 ośrodków, w których mieszkali członkowie konfraterni różańcowej działającej pod patronatem konwentu²⁷. Spośród tych ostatnich 111 zaopatrzone w imienne wykazy członków bractwa, a dla pozostałych 42 nie wymieniono co prawda żadnych działających w nich konfratrów, ale pisarz tych rejestrów zostawił sobie miejsce na ewentualne uzupełnienie tych braków – z tego względu wiele stron w księdze jest zupełnie pustych²⁸. Nie wiadomo niestety, kto umieścił te wykazy w księdze rachunkowej konwentu. Zostały one sporządzone jedną ręką, starannym pismem, rzadko zdarzają się w nich uzupełnienia, skreślenia czy poprawki, które wskazywałyby na to, że tekst powstawał w pośpiechu. Wygląd raczej na to, że ich pisarz wykonał swoją pracę z dużym spokojem, zapewne w klasztorze, gdzie skopiował do księgi jakieś robocze wykazy członków konfraterni sporządzone „w terenie”. Być może w Świdnicy

²³ Tamże, s. 192-198.

²⁴ Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddział Rękopisów, rkp. IV F 223 (Receptae et expensae monasterii Ordinis Praedicatorum Suidnicensis 1537-1607) – dalej cyt. jako: Receptae et expensae. Skany rękopisu są dostępne on-line: <<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/118606/edition/117149/content>>.

²⁵ Receptae et expensae, k. 67: *Anno Domini 1537 in octava Corporis Christi ex ordinatione et mandato reverendi patris, fratris Martini Sporn, sacre theologie professoris, vicarii generalis totius provincie Polonie ac electi provincialis hoc registrum inchoatum est perceptorum et expositorum conventus Swidnicensis Ordinis Predicatorum*; por. J.A. Spieź, Sporn Marcin, w: *Polski słownik biograficzny*, t. XLI (2002), s. 157-159.

²⁶ Receptae et expensae, k. 2-6v.

²⁷ Tamże, k. 9v-66.

²⁸ Puste są k. 24v, 44v, 45, 46v, 48, 49v, 52, 54, 56, 56v, 57, stąd podawana w edycji numeracja kart nie ma ciągłego charakteru.

praktykowano zwyczaj obowiązujący w konfraterni różańcowej prowadzonej przez wrocławskich dominikanów w Grodkowie – wiadomo, że jej członkowie spisywali imienne wykazy osób przyjętych do bractwa i wysyłali je do wrocławskiego klasztoru św. Wojciecha, gdzie na ich podstawie kilka razy w roku bracia modlili się w intencji konfratrów²⁹.

Trudno odpowiedzieć na pytanie, kto zestawiał imienne wykazy członków świdnickiego bractwa w poszczególnych miejscowościach. W kilku ośrodkach (Borzygniew, Buków, Jordanów Śląski, Lusina) do konfraterni należeli miejscowi pisarze, którzy bez wątplenia mieli kompetencje do prowadzenia jej codziennej dokumentacji; w rejestrach występuje także kilkunastu plebanów kościołów, w których gromadzili się członkowie bractwa – również oni mogli spisywać ich wykazy i przysyłać je do Świdnicy; nie jest wreszcie wykluczone, że takie robocze rejestry konfratrów sporządzali dominikańscy kwestarze wędrujący po okręgu klasztornym. Ponieważ żaden z interesujących nas wykazów nie został opatrzony datą, czas ich spisania można określić jedynie w przybliżeniu. Bez wątplenia musiały one powstać przed 1537 r., kiedy to w księdze zaczęto odnotowywać klasztorne dochody i wydatki. Prawdopodobnie wykazy te spisano na przełomie lat dwudziestych i trzydziestych XVI w. Mogą o tym świadczyć biografie niektórych członków bractwa: Hans Peterswalde, właściciel Pieszyc, wymieniony wśród konfratrów razem z żoną Anną, zmarł w 1553 r.³⁰; Hans Zedlitz, zapisany w Wilkowie z żoną Elżbietą, zmarł w 1540 r. i został pochowany w kościele parafialnym w Pszennie³¹; a Ulryk Zetritz, wzmiankowany wśród członków bractwa z Zagórza Śląskiego, w 1535 r. sprzedał tę miejscowość Krzysztofowi Hochbergowi³². Wśród członków konfraterni z Bagieńca występuje Paweł Herden (wieś należała do tej świdnickiej rodziny do 1542 r.³³), a Hans Seidlitz, który występuje jako pan Grodziszca (rodzina posiadała tą miejscowość do 1501 i ponownie od 1529 r.³⁴), zmarł w 1534 r. i został pochowany w tamtejszym kościele św. Anny³⁵.

²⁹ J. Heyne, *Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau*, t. III, Breslau 1868, s. 626; C. Blase, *Studien*, cz. 2, s. 26; W. Bochnak, *Religijne stowarzyszenia*, s. 161.

³⁰ *Receptae et expensae*, k. 55; M. Goliński, J. Kęsik, L. Zątkowski, *Pieszycy od najdawniejszych czasów do końca XX wieku*, Toruń 2002, s. 36-37.

³¹ *Receptae et expensae*, k. 10; H. Lutsch, *Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien*. t. II, Breslau 1889, s. 225; B. Czechowicz, *Nagrobki późnogotyckie na Śląsku*, Wrocław 2003, s. 156-157.

³² *Receptae et expensae*, k. 52v; H. von Czetritz und Neuhaus, *Geschichte des Geschlechts von Czetritz und Neuhaus*, t. I, Görlitz 1907, s. 297-298; *Handbuch der historischen Stätten, Schlesien*, Stuttgart 1977, s. 258. Dodajmy jeszcze, że Mikołaj Reibnitz wymieniony wśród członków bractwa w Krzyżowej mógł być identyczny ze swoim imiennikiem z Piotrowic, zmarłym w 1536 lub 1537 r. i pochowanym w Krzyżowej (B. Czechowicz, *Nagrobki*, s. 152-153).

³³ L. Radler, *Beiträge zur Geschichte des Dorfes Teichenau, Kreis Schweidnitz und seiner evangelischen Kirche*, *Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte* (dalej cyt.: JSKG) NF 53, 1974, s. 9; S. Nowotny, A. Dobkiewicz, *Leksykon historii wsi powiatu świdnickiego do 1945 roku*, Świdnica 2018, s. 11.

³⁴ L. Radler, *Beiträge zur Siedlung- und Kirchengeschichte des Kreises Schweidnitz. Der Fideikomiß der Grafen von Moltke in Kreisau, Gräditz, Wierischau*, JSKG NF 62, 1983, s. 95.

³⁵ B. Czechowicz, *Nagrobki*, s. 123.

Wykazy musiały zatem powstać po 1529, a przed 1535 r. Przypuszczenie to można dodatkowo wesprzeć analizą występujących w nich przedstawicieli miejscowego duchowieństwa diecezjalnego.

Rejestry odnotowują 19 plebanów kościołów położonych w granicach okręgu klasztornego świdnickich dominikanów (zob. niżej). Ponieważ jednak w początkach XVI w. liczba parafii zlokalizowanych na tym terenie była dużo większa (kościółki takie działały w 69 spośród 153 miejscowości wymienionych w spisach, z czego 39 leżało w dekanacie świdnickim, 16 w średzkim, 12 w niemczańskim, po jednym zaś w jaworskim i strzelińskim)³⁶, można by się spodziewać, że działające w bractwie grono obsługujących je duchownych będzie odpowiednio liczne, tak jednak nie było – z podanych wyżej liczb wynika bowiem, że w konfraterni działało niespełna 30% plebanów kościołów parafialnych położonych w granicach okręgu klasztoru w Świdnicy. Odpowiedź na pytanie, dlaczego w działalność bractwa zaangażował się tak skromny odsetek tych duchownych, musi być utrzymana w kategorii hipotezy. Trzeba się liczyć choćby z tym, że nie wszyscy z nich byli orędownikami modlitwy różańcowej, czego jednak – w obliczu braku świadectw dokumentujących ich zapartywania na ten typ religijności – nie sposób zweryfikować. Bardziej prawdopodobne, że taki stan rzeczy był spowodowany postępującą reformacją, spadkiem liczby kleru diecezjalnego i przekazywaniem coraz większej liczby świątyń duchownym protestanckim³⁷. Szczegóły tego procesu są jednak trudno uchwytne, nie zawsze wiadomo, w którym roku w danej miejscowości pojawili się protestanccy pastory, więc zdarza się, że daty te można wyznaczyć wyłącznie w przybliżeniu³⁸. W tych wsiach, których właściciele sprzyjali religijnym nowinkom, pastory działali zapewne już w latach dwudziestych XVI w.³⁹, w innych, np. w dobrach kościelnych czy klasztornych,

³⁶ H. Neuling, *Schlesiens Kirchorte und ihre Stiftungen bis zum Ausgang des Mittelalters*, Breslau 1902; B. Panzram, *Geschichtliche Grundlage der ältesten schlesischen Pfarrorganisation*, Breslau 1940. Spośród wymienionych w rejestrach miejscowości ośrodkami parafii były: w dekanacie świdnickim Bielawa, Bojanice, Bolesławice, Bystrzyca Górna, Dobrocin, Dzierżoniów, Gogolów, Gola Świdnicka, Grodziszczce, Jaroszków, Jazwina, Kielczyn, Krzyżowa, Lusina, Lutomia Górna, Makowice, Marcinowice, Mokreszów, Mościsko, Mysłaków, Myślecin, Niedźwiedzica, Olszany, Olszyniec, Pastuchów, Pieszyce, Piskorzów, Pszenno, Sobótka, Stoszów, Strzelce, Szczepanów, Śmiałowice, Sulisławice, Tworzyjanów, Uciechów, Wiry, Wierzbna, Zebrzydów; w dekanacie średzkim Borzygniew, Buków, Domanice, Kilianów, Maniów Wielki, Milin, Nowa Wieś Kącka, Piotrowice k. Kostomłotów, Pożarzysko, Ręków, Rogów Sobócki, Stary Zamek, Stróża Górna, Śmiałowice, Wojnarowice, Zachowice; w dekanacie niemczańskim Glinica, Jordanów Śląski, Księginice Wielkie, Łagiewniki, Oleszna, Piława, Radzików, Ratajno, Sieniawka, Sienice, Słupice, Tuszyn; w dekanacie jaworskim Szymanów, w dekanacie strzelińskim zaś Karczyn.

³⁷ J. Mandziuk, *Historia Kościoła katolickiego na Śląsku*, t. II, Warszawa 1995, s. 53; t e n ż e, *Luteranizm*, s. 148.

³⁸ L. Radler, *Beiträge zur Geschichte von Peterwitz, Kreis Schweidnitz*, ASKG 16, 1958, s. 279; por. D. Neß, *Schlesisches Pfarrebuch*, t. III, cz. 3, Leipzig 2014.

³⁹ L. Radler, *Beiträge zur Geschichte von Oelse, Kreis Schweidnitz*, JSKG NF 43, 1964, s. 16; t e n ż e, *Beiträge zur Geschichte der Grafen von Poseritz/Striegau und ihres Dorfes Hochposeritz*, JSKG NF 55, 1976, s. 28; t e n ż e, *Konradswaldau, Ludwigsdorf, Laurichendorf – Beiträge zur Siedlungs- und Kirchengeschichte des Kreises Schweidnitz*, JSKG NF 58, 1979, s. 22.

wyznanie katolickie utrzymało się dłużej⁴⁰. Powstanie rejestrów członków bractwa właśnie na przełomie lat dwudziestych i trzydziestych XVI w. tłumaczyłoby brak w nich plebanów z miejscowości o starych tradycjach parafialnych, którzy musieli wówczas ustępować miejsca pastorom luterańskimi – tak zapewne było w Pszennie, gdzie w bractwie działało co prawda liczne grono wiernych, ale nie było wśród nich plebana, chyba z tego względu, że już w 1530 r. został on zastąpiony przez Pawła Knotte, pierwszego z miejscowych pastorów⁴¹.

Choć w przeciwieństwie do nowożytnych „albumów” różnych bractw, które były prowadzone przez wiele lat i pozwalają przez to uchwycić dynamikę ich funkcjonowania w dłuższych przedziałach czasu⁴², wykazy członków bractwa różańcowego świdnickich dominikanów pokazują jego statyczny obraz (ograniczony do momentu ich wpisania do księgi rachunkowej konwentu), można z nich wyciągnąć interesujące wnioski dotyczące liczebności, składu osobowego i pochodzenia członków tej konfraterni. Imiona osób odnotowanych w rejestrach dostarczają również niezwykle cennych danych do badań nad antroponią Śląska, w tym zwłaszcza ludności wiejskiej zamieszkującej okolice Świdnicy. Analizę zawartości tych spisów należy rozpocząć od zestawienia miejscowości, dla których znane są liczby oraz imiona członków bractwa różańcowego⁴³.

⁴⁰ Tenże, Beiträge zur Geschichte von Würben, Kreis Schweidnitz, ASKG 23, 1965, s. 21; tenże, Beiträge zur Geschichte der Grüssauer Klosterdörfer Kallendorf und Eckersdorf, ASKG 36, 1978, s. 82.

⁴¹ S. Nowotny, A. Dobkiewicz, Leksykon, s. 175; D. Neß, Schlesisches Pfarrerbuch, t. III, cz. 3, s. 537.

⁴² J. Chachaj, Członkowie Bractwa Różańcowego w Tomaszowie Lubelskim w latach 1699-1714, w: Peregrinatio ad veritatem. Studia ofiarowane Profesor Aleksandrze Witkowskiej OSU z okazji 40-lecia pracy naukowej, Lublin 2004, s. 75-84; T. Gräff, Najstarsze bractwo różańcowe w Wadowicach 1616-1822, Kraków 2020.

⁴³ Zastosowane w tabeli określenia (w) oraz (m) oznaczają wsie i miasta. Przy identyfikacji nazw miejscowych wykorzystałem: reprodukcję siedemnastowiecznej mapy Fryderyka Khünoviusa i dziewiętnastowieczne mapy topograficzne (B. Medyńska-Gulij, Mapy księstw świdnickiego, jaworskiego i legnickiego z II połowy XVII wieku Fryderyka Khünoviusa, Wrocław 2002; Kreisekarten von Schlesien [w skali 1:200000], Glogau 1874-1914, ark. 29: Kreis Strehlen und Nimptsch, ark. 31: Kreis Frankenstein und Reichenbach; ark. 32: Kreis Schweidnitz und Striegau; ark. 33. Kreis Waldenburg), a także publikacje: J.G. Knie, Alphabetisch-statistisch Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und anderen Orte der königl. Preuß. Provinz Schlesien, Breslau 1845; E. Gröger, Der Kreis Schweidnitz nach seinen physikalischen, statistischen und topographischen Verhältnissen, Schweidnitz b.d.w.; A. Moepert, Die Ortsnamen des Kreises Neumarkt, Breslau 1935; M. Treblin, Beiträge zur Siedlungskunde im ehemaligen Fürstentum Schweidnitz, Breslau 1908; Handbuch der historischen Stätten; G. Doering-Reuschel, Bedeutende Orte in der Umgebung von Schweidnitz, w: Schweidnitz (jak w przyp. 14), s. 353-379; pomocne były także indeksy w: Landbuch księstw świdnickiego i jaworskiego, wyd. T. Jurek, t. I-III, Poznań 2000-2007; M. Golinski, Okręg (Weichbild) świdnicki w I. połowie XV wieku, w: Atlas historyczny miast polskich, t. IV, z. 5. (Świdnica), Wrocław 2008, s. 23-25; Z kancelarii XVI-wiecznych miast śląskich. Edycje źródeł ze Strzegomia, Świdnicy i Wrocławia, Łódź-Wrocław 2016; S. Nowotny, A. Dobkiewicz, Leksykon, s. 314-318.

Tabela 1. Liczba znanych z imienia konfratrów różańcowych w miejscowościach okręgu dominikanów świdnickich

Lp.	Miejscowość	Liczba znanych z imienia członków bractwa
1.	Olszany/Oelse (w)	121
2.	Pieszycy/Peterswaldau (w)	120
3.	Bielawa/Bielau (w)	119
4.	Jordanów Śląski/Jordansmühl (m)	106
5.	Jaroszów/Jarischau (w)	84
6.	Jaźwina/Langseifersdorf (w)	82
7.	Mokrzyszów/Kunzendorf (w)	80
8.	Lusina/Lüssen (w)	59
9.	Mysłaków/Kaltenbrunn (w)	58
10.	Bojanice/Ludwigsdorf (w)	56
11.	Buków/Bockau (w)	55
12.	Pszemno/Weizenrodau (w)	50
13.	Domanice/Domantz (w)	49
14-15.	Lutomia Górna/Leutmannsdorf (w), Tuszyn/Hennersdorf (w)	45
16.	Szymanów/Simsdorf (w)	43
17.	Kilianów/Landau (w)	42
18.	Pastuchów/Puschkau (w)	41
19-20.	Czechy/Tschechen (w), Wilków/Wilkau (w)	39
21.	Włóki/Dreibighuben (w)	38
22.	Chwałów/Frauenhain (w)	37
23.	Jezieryce Duże, Małe/Groß-, Klein-Jeseritz (w)	36
24.	Piskorzów/Peiskersdorf (w)	34
25-26.	Gogołów/Goglau (w), Gola Świdnicka/Guhlau (w)	32
27-29.	Pożarzysko/Hoh-Poseritz (w), Wierzbna/Würben (w), Wiry/Groß-Wierau (w)	30
30.	Bartoszówek/Barzdorf (w)	29
31.	Marcinowice/Groß-Merzdorf (w)	27
32-34.	Książnica/Pfaffendorf (w), Miłochów/Nieder-Giersdorf (w), Niedźwiedzica/Bertholdsdorf (w)	26
35-36.	Dankowice/Dankwitz (w), Dzierżoniów/Reichenbach (m)	25
37.	Kielczyn/Költchen (w)	24
38-39.	Dobrocin/Güttmannsdorf (w), Kalno/Kalendorf (w)	23

Lp.	Miejscowość	Liczba znanych z imienia członków bractwa
40-41.	Grodziszcze/Gräditz (w), Piława/Peilau (w)	22
42-43.	Borowica/Harthau (w), Jugowice/Hausdorf (w)	21
44.	Bolesławice/Bunzelwitz (w)	18
45-46.	Dzikowa/Ebersdorf (w), Nowice/Neudorf (w)	15
47-48.	Niegoszów/Nitschendorf (w), Wojnarowice/Wernersdorf (w)	14
49.	Kuchary/Kuchendorf (w)	13
50.	Sobótka/Zobten (m)	12
51-52.	Bolescin/Pilzen (w), Bożanów/Eckersdorf (w)	11
53-56.	Omieciny/Ohmsdorf (w), Opoczka/Esdorf (w), Wieruszów/Wierischau (w), Wirki/Klein-Wierau (w)	10
57-61.	Chwaliszów/Quolsdorf (w), Krasków/Kratzkau (w), Myśłęcín/Schenkendorf (w), Radzików/Rudelsdorf (w), Wiśniowa/Rothkirchdorf (w)	9
62-69.	Kątki/Konthen (w), Krzyżowa/Kreisau (w), Nowa Wieś Kącka/Neudorf (w), Olbrachtowice/Albrechtsdorf (w), Popowice/Poppelwitz (w), Słupice/Schlaupitz (w), Tomice/Tomnitz (w), Zagórze Śląskie/Kienau (w)	8
70.	Tworzyjanów/Floriansdorf (w)	7
71-73.	Bagieniec/Teichenau (w), Karolin/Karlsdorf (w), Winna Góra/Weinberg (w)	6
74-75.	Maniów Wielki/Groß-Mohnau (w), Sulisławice/Zülsendorf (w)	5
76-80.	Borzygniew/Borganie (w), Krzczonów/Weiss-Kirschdorf (w), Panków/Penkendorf (w), Tapadła/Tampadel (w), Trzebnik/Trebnig (w)	4
81-85.	Bystrzyca Górna/Ober-Weistritz (w), Jędrzejowice/Endersdorf (w), Maniów Mały/Klein-Mohnau (w), Mleczna/Mlietsch (w), Stoszów/Stoschendorf (w)	3
86-101.	Chwałków/Qualkau (w), Ernsdorf, dziś w granicach Dzierżoniowa (w). Garncarsko/Marxdorf (w), Janówek/Ober-Johnsdorf (w), Milin/Fürstenau (w), Mościsko/Faulbrück (w), Okulice/Ocklitz (w), Piława Dolna /Peilau (w), Piotrowice/Groß-Peterwitz (w), Piotrówek/Petersdorf (w), Pyszczyń/Pitschen (w), Sokolniki/Wättrisch (w), Strzelce/Strehlitz (w), Śmiałowice/Schmellwitz (w), Uciechów/Bertholsdorf (w), Zebrzydów/Seiferdau (w)	2
102-111	Biała / Klein-Bielau (w), Glinica/Gleinitz (w), Komorów/Kammerau (w), Makowice/Schwenkenfeld (w), Michałowice/Michelsdorf (w), Olszyniec/Tannhausen (w), Siedlakowice/Schiedlagwitz (w), Siodłkowice/Schollwitz (w), Szczepanów/Stephanshain (w), Tarnawa/Tarnau (w)	1
Razem		2356

Odnotowanych w rejestrach 2356 znanych z imion członków bractwa różańcowego z pewnością nie należy traktować jako ich ostatecznej liczby. W wykazach występuje bowiem wielu małżonków (w mniejszej liczbie także wdów oraz wdowców) wraz z towarzyszącym im, ale najczęściej nieznanym z imion potomstwem (zob. niżej). Wielką niewiadomą pozostaje także liczba tych konfratrów, którzy oddawali się modlitwie różańcowej na terenie samej Świdnicy. Ci ostatni w ogóle nie występują w rejestrach, co trudno wyjaśnić – być może prowadzono dla nich osobną dokumentację w postaci samodzielnej księgi (albumu), która jednak (jeśli faktycznie istniała) nie zachowała się do naszych czasów. Na pewno byli wśród nich reprezentanci świdnickiego patrycjatu, o czym świadczy obecność w gronie konfratrów przywołanego już wcześniej Pawła Herdena, ówczesnego właściciela Bagieńca. Nie wiadomo jednak, jak wielu mieszczan poszło za jego przykładem. Zachowana kronika znanej świdnickiej rodziny Thommendorfów mileczy o ich sympatiach wobec klasztoru dominikanów i podkreśla związki z kościołem farnym⁴⁴. Spisujący ją początkowo Wacław Thommendorf, od 1484 r. ławnik, a następnie wielokrotny burmistrz miasta (1504-1520)⁴⁵, wykazywał całkowitą obojętność wobec braci kaznodziejów, choć odnotował w swych zapiskach ważne wydarzenia z życia świdnickich franciszkanów⁴⁶. Identyczną postawę reprezentowali także kontynuatorzy jego zapisek.

Biorąc pod uwagę fakt, że dominikańskie bractwo różańcowe powstało w 1489, a analizowane spisy jego członków pochodzą zapewne z ok. 1530-1535 r., trzeba uznać, że w ciągu pierwszych kilkudziesięciu lat funkcjonowania przybrało ono pokaźne rozmiary, zarówno jeśli chodzi o jego zasięg terytorialny, jak i mierzoną liczbą członków popularność wśród wiernych. Rozwijało się ono zatem podobnie, jak w przypadku analogicznych wspólnot działających w innych regionach: Jerzy Flaga badający nowożytnie konfraternie z terenu archidiaconatu lubelskiego zauważył, że największą dynamikę funkcjonowania osiągały one właśnie w początkowych fazach swego istnienia⁴⁷. Podkreślmy jeszcze, że dominikańskie bractwo zgromadziło mieszkańców aż 108 wsi oraz 3 miast, co pozwala zweryfikować obecny w literaturze przedmiotu pogląd, jakoby w okresie przedtrydenckim konfraternie religijne rozwijały się przede wszystkim w miastach i dopiero na przełomie XVI i XVII w. upowszechniły się one także w środowisku wiejskim⁴⁸.

Wśród znanych nam z imienia członków bractwa znajdowało się duchowieństwo diecezjalne i zakonne oraz świeccy. Grono tych pierwszych było skromne i składało

⁴⁴ Die Thommendorf'sche Familienchronik, wyd. A. Schimmelpfennig, w: Schweidnitzer Chronisten des XVI. Jahrhunderts, Breslau 1878 (Scriptores rerum Silesicarum, t. XI); zob. M. Goliński, Nadzwyczajne wydarzenia mieszczańskiej codzienności (świat Wacława Thommendorfa), Archeologia Historica Polona 7, 1998, s. 33-43; P. Wiszewski, W poszukiwaniu zaginionych światów, czyli rzecz o „Kronice Thommendorfów”, RŚ 31, 2003, s. 45-56.

⁴⁵ M. Goliński, Zmiany w grupie kierowniczej miasta Świdnicy w latach 1351-1522. Analiza faktograficzna, Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka 62, 2007, nr 1, s. 26; M. Goliński, J. Malinik, Urzędnicy miejscy Świdnicy do 1740 r., Toruń 2007, s. 99 n.

⁴⁶ Die Thommendorf'sche Familienchronik, s. 14.

⁴⁷ J. Flaga, Rekrutacja do bractw religijnych w XVII i XVIII wieku na przykładzie archidiaconatu lubelskiego, Roczniki Humanistyczne 35, 1987, z. 2, s. 106.

⁴⁸ S. Tracz, Artystyczna oprawa brackich świąt i uroczystości w diecezji krakowskiej do 1783 roku, Rocznik Historii Sztuki 44, 2019, s. 228.

się z 19 plebanów (Bielawa, Bojanice, Buków, Domanice, Gogołów, Grodziszczce, Jaźwina, Krzyżowa, Lusina, Lutomia Górna, Maniów Wielki, Myślęcín, Olszany, Pastuchów, Pieszyce, Pożarzysko, Radzików, Szymanów, Wiry)⁴⁹, a także Jerzego Heynela z Kowar, który w spisie członków bractwa z Dzierżoniowa został określony jako kapłan (*sacerdos*). Dwóch z tych plebanów (z Jaźwiny i Krzyżowej) działało w konfraterni razem z mieszkającymi u ich boku matkami; trzech innych (Pożarzysko, Szymanów, Wiry) wciągnęło do bractwa usługujące im kobiety, jeden zaś (Gogołów) oprócz służącej do członkostwa w konfraterni namówił także swoją kucharkę. Nie ulega wątpliwości, że – choć było ich niewielu – plebani przywołanych wyżej kościołów odegrali znaczącą rolę w rozwoju bractwa. Wśród 11 miejscowości, dla których wymieniono najliczniejsze grupy konfratrów, aż 7 (Olszany, Pieszyce, Bielawa, Jaźwina, Lusina, Bojanice i Buków) stanowiły ośrodki tych parafii, których plebani należeli do wspólnoty różańcowej, w 8 innych zaś (Domanice, Lutomia Górna, Szymanów, Pastuchów, Gogołów, Pożarzysko, Wiry, Grodziszczce) ta forma pobożności zgromadziła pokaźne grupy mieszkańców, liczące od 49 do 22 osób. Chociaż więc 19 siedzib parafii stanowiło zaledwie 17% wszystkich wymienionych w rejestrach miejscowości, dla których znamy imienne wykazy członków bractwa, mieszkało w nich łącznie aż 904 konfratrów, co daje blisko 40% ich ogólnej liczby. Wygląda zatem na to, że do bractwa przystępowali w największej liczbie mieszkańcy silnych jeszcze wówczas wspólnot katolickich, w przeciwieństwie do ludności tych ośrodków, w których z powodzeniem szerzyła się reformacja. Znacznie skromniejsze od grupy należących do bractwa kapłanów diecezjalnych było grono zaangażowanego w jego życie duchowieństwa zakonnego, które składało się tylko z trzech joannitów z komandorii w Dzierżoniowie⁵⁰.

W przeciwieństwie do łatwych do policzenia duchownych, ustalenie dokładnej liczby wszystkich świeckich członków bractwa jest niemożliwe, przede wszystkim ze względu na „ciemną” liczbę ogólnikowo wspominanych dzieci konfratrów. Od reguły tej istnieją oczywiście wyjątki – w niektórych miejscowościach (Bagieniec, Bartoszków, Buków, Dobrocin, Grodziszczce, Kuchary, Pieszyce, Sobótka, Wilków, Wiry) zostały odnotowane małżeństwa wraz z imiennie wymienionymi dziećmi, ale takich przypadków jest niewiele i stanowią one znikomy odsetek wszystkich małżeństw, które przystąpiły do konfraterni wraz z potomstwem. Zastanawia niewielka liczba znanych z imion dzieci towarzyszących małżonkom – rejestry wymieniają zwykle 1-2 takich potomków, choć szacuje się, że w rodzinach mieszczan świdnickich i szlachty z weichbildu rodziło się średnio po 5-6 dzieci. Wiele z nich jednak zapewne umierało w najmłodszym wieku⁵¹. Być może (to jednak tylko hipoteza, której nie sposób zweryfikować na podstawie analizowanych wykazów) przy wstępowaniu do bractwa obowiązywało jakieś kryterium wieku, które eliminowało z członkostwa w konfraterni

⁴⁹ O parafiach tych zob. L. Radler, Beiträge zur Geschichte der Dörfer des Kreises Schweidnitz und ihrer Kirchen, JSKG NF 56, 1977, s. 7-36; S. Nowotny, A. Dobkiewicz, Leksykon.

⁵⁰ O fundacji tej zob. R. Heś, Joannici na Śląsku w średniowieczu, Kraków 2007, s. 174-176; także E. Chabros, Zakony średniowiecznego Dzierżoniowa, Dzierżoniów 2003, s. 33-48.

⁵¹ B. Bobowski, Kultura, s. 78-91.

te dzieci, które go jeszcze nie osiągnęły. Największą grupę konfratów stanowiły małżeństwa (z dziećmi lub bez nich) – w wykazach wymieniono ich aż 970. W mniejszym stopniu w życie bractwa zaangażowały się wdowy (75 kobiet) oraz wdowcy (7 mężczyzn), a także te osoby, które działały w konfraterni same (bez towarzyszących im żon, małżonków lub dzieci). Status niektórych z nich jest trudny do ustalenia. W rejestrach występuje 55 kobiet, które – jak wynika z dedykowanych im wpisów – mogły być żonami towarzyszących im mężczyzn, ich córkami, siostrami lub wdowami po nich.

Zawarte w rejestrach informacje dają niekiedy możliwość dokładniejszej identyfikacji wybranych członków bractwa. Poza wymienionymi wyżej duchownymi wyróżniają się wśród nich reprezentanci śląskiej szlachty. Do najbardziej prominentnych przedstawicieli tej kategorii konfratów należy zaliczyć reprezentantów znanych rodów śląskich Reibnitzów, Schellendorfów, Seidlitzów, Zeidlitzów oraz Zetritzów, które zresztą w późniejszym czasie sprzyjały reformie protestanckiej i sprowadzały pastorów do kościołów położonych w ich dobrach. Ustalenie dokładnej liczby „nobilów” działających w bractwie jest trudne, ponieważ niektórzy jej przedstawiciele (Kacper Schellendorff z Domanic, Fryderyk Sommerfeldt z Janówka, Hans Gefuge ze Stoszowa, Zygmunt Logau z Kucharów, Jerzy Haschckere i Mikołaj Heyde z Jażwiny, Hans Peterswalde z Pieszyc oraz Wawrzyniec Seidlitz z Pożarzyska) wstąpili do niego wraz ze swymi żonami oraz dziećmi, a o liczebności tego potomstwa nic nie wiadomo. W tej sytuacji grupę tę można oszacować na – mniej więcej – kilkadziesiąt osób, co w porównaniu z generalną liczbą członków konfraterni nie jest dużą wartością. Ponieważ pisarz wykazów odróżniał nazwiska odzawodowe (np. Becker, Fleischer, Fischer, Fischeryn, Furman, Kestneryn, Koffman, Melcer, Melczeryn, Moeler, Schmade, Schmidt, Schmidyn, Schneider, Schreiber)⁵² od faktycznych profesji członków konfraterni, można wyróżnić 11 rodzajów wykonywanych przez nich zajęć. Najliczniej pojawiają się w rejestrach karczmarze, którzy są potwierdzeni dla 28 miejscowości (Bielawy, Bojanice, Bolesćin, Buków, Chwałów, Dobrocin, Domanice, Grodziszczce, Jordanów, Kalno, Kilianów, Krzyżowa, Maniów Wielki, Miłochów, Mysłaków, Opoczka, Pastuchów, Pieszycy, Piława, Piskorzów, Pszenno, Słupice, Szymanów, Wierzbna, Wilków, Wiry, Wirki). Wyróżniają się wśród nich Domanice, gdzie działało aż dwóch karczmarzy, Chwałów, Kilianów i Piskorzów (tam karczmy znajdowały się w rękach miejscowych sołtysów), a także Mysłaków, gdzie takim przybytkiem zarządzała Jadwiga Schmidyn *vidua et thabernatrix*. Wśród członków bractwa pojawia się 21 sołtysów (Borowica, Buków, Chwałków, Chwałów, Dankowice, Dobrocin, Domanice, Goła, Jugowice, Kiełczyn, Kilianów, Mysłaków, Myślęcina, Nowa Wieś Kącka, Piotrówek, Piskorzów, Pożarzysko, Pszenno, Tomice, Winna Góra, Wiry). Do konfraterni przystąpiło również 11 młynarzy (Bojanice, Bystrzyca Górna, Grodziszczce, Kątki, Krasków, Krzyżowa, Lutomia Górna, Panków, Pieszycy, Piskorzów), 7 kowali (Bojanice, Jarosów, Jażwina, Lutomia Górna, Olszany, Wilków, Zagórze), 5 pasterzy (dwóch z Bojanic, po jednym z Dobrocina, Kraskowa

⁵² O nazwiskach odzawodowych na Śląsku zob. H. B a h l o w, *Schlesisches Namenbuch, Kitzingen-Main* 1953, s. 102-120; por. także Z. L i c a, *O niektórych współczesnych nazwiskach Polaków genetycznie niemieckich derywowanych od nazw zawodów*, w: *Onomastyka – neohumanistyka – nauki społeczne*, Kraków 2018, s. 315-325.

i Szczepanowa), 4 pisarzy (Borzygniew, Buków, Jordanów, Lusina), a także 4 dzwonników z kościołów parafialnych (Bielawa, Gogołów, Lusina [gdzie dzwonnik był zarazem pisarzem], Lutomia Górna). Rejestry członków bractwa odnotowują również pojedynczych przedstawicieli innych profesji: w Jordanowie Śląskim do konfraterni należał miejscowy piekarz, w Lutomi Górnej – garncarz, w Pożarzysku – krawiec, w Sobótce – kucharz, a mieszkający w Jażwinie Hans Schubart obsługiwał kariat napędzany siłą zaprzężonych do niego wołów.

Dla badań nad prozopografią miejscowości, w których działało dominikańskie bractwo, a także dla studiów nad antroponią Śląska w XVI w. istotne jest odtworzenie katalogu imion, jakimi posługiwali się członkowie i członkinie bractwa. Działający w konfraterni mężczyźni nosili ich łącznie 64 (niektóre z nich występowały w dwóch lub kilku odmianach), przy czym aż 18 z nich dotyczyło pojedynczych osób.

Tabela 3. Imiona członków dominikańskiej konfraterni różańcowej

Lp.	Imię	Liczba członków bractwa
1.	Jan (Hans, Johannes)	210
2.	Jerzy (Georgius, Jorge)	78
3.	Marcin (Martinus, Merten, Mertten)	71
4.	Maciej (Macz, Mathias, Mathis)	70
5.	Andrzej (Andreas, Andres)	58
6.	Jakub (Jacobus, Jacob, Jocop)	55
7.	Mikołaj (Nickel, Nickol, Nicol, Nicolaus)	53
8.	Wawrzyniec (Laurencius, Lorencz, Lorincz)	48
9.	Walenty (Valentinus, Valten, Valtten)	45
10.	Michał (Michael, Michel)	42
11.	Grzegorz (Greger, Gregorius, Griger)	37
12-13.	Kacper (Caspar), Krzysztof (Cristoff, Cristofferus, Cristophorus)	34
14.	Szymon (Simon)	32
15.	Bartłomiej (Bartel)	27
16.	Piotr (Peter, Petrus, Piter, Pitter)	26
17-18.	Paweł (Paul, Paulus), Tomasz (Thomas)	22
19.	Stanisław (Stanislaus, Stenczel)	15
20-22.	Antoni (Anthonius), Fabian (Fabian, Fabianus), Marek (Marcus)	14
23.	Urban (Orben, Vrbanus, Vrben)	12
24.	Wincenty (Vincencius, Vicze, Vincencius)	11
25-26.	Benedykt (Benedictus), Klemens (Clemens, Clement)	9
27-28.	Błażej (Blasien, Blasius), Pol	7
29-31.	Adam, Baltazar (Balthazar), Stefan (Steffen, Stephanus)	6

32-36.	Ambroży (Ambrosius), Bernard (Bernhardus, Bernhart, Bernth), Łukasz (Lucas), Melchior (Melcher), Waclaw (Wenczel)	5
37.	Wolfgang (Wolfgang, Wolfgangus)	4
38-39.	Benisz (Benisch), Matern (Maternus)	3
40-46.	Augustyn (Augustinus), Donat (Donatus), Erazm (Erasmus), Fryderyk (Fredericus, Friderich), Filip (Philippus), Mateusz (Matheus), Sebastian (Sebastianus)	2
47-64.	Asman, Dominik (Domnig), Elias (Helias), Ernest (Ernestus), Franciszek (Franciscus), Gabriel, Gal (Gallus), Günter (Guenntter), Henryk (Heynricus), Hieronim (Jeronimus), Ignacy (Ignacius), Krystyn (Cristen), Ludwik (Ludowicus), Maurycy (Mauricius), Mojżesz (Moyses), Pankracy (Panchracius), Seifard (Seiffardt), Zygmunt (Sigemund)	1
Razem		1161

Znacznie mniej zróżnicowanym zasobem imion posługiwały się działające w konfraterni kobiety – imion tych było tylko 32, przy czym zaledwie 6 z nich nosiły pojedyncze członkinie bractwa.

Tabela 4. Imiona członkiń dominikańskiej konfraterni różańcowej

Lp.	Imię	Liczba członkiń bractwa
1.	Małgorzata (Margaretha, Margrit)	252
2.	Barbara	191
3.	Anna	158
4.	Dorota (Dorothea)	135
5.	Katarzyna (Catherina)	120
6.	Jadwiga (Hedwigis)	103
7.	Magdalena	48
8.	Agnieszka (Agnes, Agneth)	30
9-10.	Elżbieta (Elizabeth), Krystyna (Cristina)	29
11.	Urszula (Vrsula)	26
12.	Gertruda (Gerdrudis)	15
13.	Apolonia (Appolonia)	10
14.	Helena	9
15.	Marta (Martha)	6
16-21.	Ewa (Eua), Klara (Clara), Łucja (Lucia), Walpurga (Walpurgis/Wallppurgis), Weronika (Veronica), Zofia (Sophia)	3
22-26.	Hosanna (Osanna), Ludmiła (Ludmilla), Otylia (Otilia, Otilia), Pryska (Prisca), Regina	2
27-32.	Benigna, Julianna (Juliana), Justyna (Justina), Lázaria, Róza (Rosa), Sybilla (Sibilla)	1
Razem		1195

Z powyższych zestawień wynika, że znaczącą pozycję w dominikańskim bractwie zajmowały kobiety – było ich więcej niż mężczyzn. Ponieważ do tej pory opublikowano niewiele wykazów członków konfraterni różańcowych z XVI-XVIII w., mamy niewiele danych do tego, aby kategoryzować ich z uwagi na płeć. Ponieważ jednak wyniki badań Jacka Chachaja nad bractwem z Tomaszowa Lubelskiego oraz Tomasza Graffa nad konfraternią z Wadowic także pokazują znaczący udział w tych wspólnotach kobiet, proporcje uchwycone dla bractwa świdnickiego nie są chyba czymś wyjątkowym⁵³. O istotnej roli odgrywanej przez kobiety w dominikańskiej konfraterni może także świadczyć fakt sprawowania przez nie funkcji w jej strukturach – Jadwiga Tschunnteryn oraz Katarzyna Scholczyn zamieszkałe w Marciniowicach zostały przez pisarza rejestrów określone jako *mendicantes nostre*⁵⁴, co sugeruje, że były one odpowiedzialne za zbieranie datków na potrzeby tej wspólnoty lub rozdzielały jałmużny.

W pierwszej ćwierci XVI w. bractwo różańcowe świdnickich dominikanów objęło swym zasięgiem rozległe tereny okręgu klasztoru Świętego Krzyża i zgromadziło licznych członków, rekrutujących się głównie ze środowiska wiejskiego. Można też chyba postawić tezę, iż w wielu ośrodkach skupiło ono reprezentantów miejscowych elit: duchownych, właścicieli wsi, sołtysów czy też przedstawicieli prestiżowych zawodów, za przykładem których podążyli inni wierni. Trzeba jednak pamiętać o tym, że wspólnota ta powstała i przeszła fazę dynamicznego rozwoju u progu gwałtownych i głębokich zmian w strukturach wyznaniowych Śląska, które bez wątpienia musiały tłumić pierwotny entuzjazm towarzyszący jej działalności. Duży wpływ na żywotność tego środowiska miała też zapewne sytuacja samych dominikanów, którzy w połowie XVI w. musieli się zmagać z postępującą niechęcią swych dotychczasowych sympatyków i z materialnym upadkiem konwentu. Wydaje się w tej sytuacji, że poddane analizie i zaprezentowane w Aneksie spisy osób zaangażowanych w życie konfraterni dokumentują stan tej wspólnoty w szczytowym okresie jej rozwoju.

ANEKS

Wykazy członków bractwa różańcowego przy klasztorze dominikanów w Świdnicy

Podstawą niniejszego wydania jest jedyny rękopis *Receptae et expensae monasterii Ordinis Praedicatorum Suidnicensis* (Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego, Oddział Rękopisów, rkp. IV F 223, k. 9v-66), dostępny on-line: <<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/publication/edition/117149/content>>.

Tekst składający się niemal wyłącznie z imion i nazwisk (przezwoisk) został podany, zgodnie z wytycznymi A. Wolffa, w transliteracji⁵⁵. Ponieważ wykazy zostały spisane przez pisarza niemieckojęzycznego z dużym udziałem niemieckich antropimów, kierujemy się także zaleceniami W. Heinmeyera (zachowujemy nadpisane e,

⁵³ Por. J. Chachaj, Członkowie, s. 76; T. Graff, Najstarsze Bractwo, s. 203-208.

⁵⁴ Receptae et expensae, k. 22.

⁵⁵ A. Wolff, Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku, *Studia Źródłoznawcze* 1, 1957, s. 155-181.

stosujemy także β zamiast *sz*)⁵⁶. Skreślenia oddajemy czcionką: ~~abcd~~, z kolei fragmenty umieszczone na marginesach zasadniczych kolumn tekstu ujmujemy w ostre nawiasy: <abcd>. Zachowujemy błędy pisarza (częste *et filiis* zamiast poprawnego *cum filiis*, co wynikało z błędnego użycia noty tyrońskiej 7). Pogrubioną czcionką oddajemy te elementy, które w rękopisie zostały wyróżnione większym modulem pisma. W nagłówkach podajemy niemieckie nazwy miejscowości w wersji sprzed 1945 r. oraz ich współczesne (polskie) brzmienie.

[k. 9v] **Hec sunt nomina confratrum habitantium in terminis nostris.**

In Wissenrode [*Weizenrodau, pol. Pszenno*]:

Merten Kuⁿleyn, Margaretha uxor eius cum liberis eorundem,
 Merten Scholcz, Anna uxor cum filiis,
 Merten Fleischer, Catherina uxor eius cum filiis,
 Anna Jungeandrisin vidua cum filiis eius,
 Hoffe Merten, Margaretha uxor cum liberis,
 Lorencz Heynnschel, Magdalena uxor eius cum filiis
 Hans Gogeler, Dorothea uxor cum filiis,
 Margaretha Scholczin vidua cum filiis,
 Caspar Kuⁿleyn, Hedwigis uxor,
 Merten Deckentisch, Dorothea uxor cum filiis,
 Cristoff Deckentisch, Margaretha uxor et filiis,
 Wenczel Fischer, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Hirßeman, Anna uxor cum liberis eorum,
 Lorencz Scheibe, Appolonia uxor cum filiis,
 Jocop Buchwaldt, Barbara uxor cum filiis,
 Caspar Fischer, Anna uxor cum filiis,
 Jorge Kemmel, Barbara uxor et filiis,
 Jorge Kunhardt, Barbara uxor cum liberis,
 Jorge Gebawer, Dorothea uxor et fillis,
 Andres Kloße, Margaretha uxor cum liberis,
 Hans Hoffeman, Gerdrudis uxor,
 Hans Kloße thabernator, Barbara uxor eius et filiis eorundem,
 Michel Lange, Hedwigis uxor et filiis,
 Jocop Kunhart, Magdalena uxor et filiis,
 Mertten Heyne scultetus ibidem, Anna uxor cum filiis eorum,
 Lorencz Seiffardt, Barbara uxor et fillis.

[k. 10] **In Wilckaw** [*Wilkau, pol. Wilków*] **confratres sunt:**

jungher Friderich Czedelicz, Margaretha uxor eius cum filiis eorum,
 jungher Hans Czedelicz, Elizabeth uxor eius cum liberis eorundem,
 jungher Lorencz Pitterswalde, Hedwigis uxor,
 Michel Waltter thabernator ibidem, Hedwigis uxor cum filiis,

⁵⁶ Richtlinien für die Edition landesgeschichtlicher Quellen, opr. W. Heinemeyer, wyd. 2, Marburg-Hannover 2000.

Caspar Wyßener faber ibidem, Barbara uxor,
 Anthonius Schoppe, Margrit uxor, Valentinus filius,
 Jorge Tyle, Dorothea uxor et filiis,
 Hans Tyle, Agneth uxor cum filiis,
 Mathis Hvffemann, Catherina uxor et filiis,
 Mathis Hoffeman, Lucia uxor et filiis,
 Valten Czobell, Barbara uxor cum filiis,
 Andres Kalndorff, Margaretha uxor cum filiis,
 Valtten Ditterich, Anna uxor cum liberis,
 Margaretha Thomes Gebawerin vidua,
 Orben Drescher, Margaretha uxor cum filiis,
 Merten Kunhardt, Anna uxor cum filiis,
 Barbara Kunharttin vidua,
 Cristoff Kuⁿleyn, Dorothea uxor cum filiis,
 Jorge Scholcz, Margaretha uxor cum filiis,
 Nicol Wolff, Hedwigis uxor cum liberis eorum.

[*k. 10v*] **In Nytschendorff** [*Nitschendorf, pol. Niegoszów*]:
 domina Anna Kestneryn, domicella ibidem cum filiis suis,
 Martinus Wilhelm, Clara uxor eius cum filiis suis,
 Hans Koßeman, Barbara uxor eius cum liberis,
 Martinus Stolle, Anna uxor eius cum liberis,
 Martinus Polen, Anna uxor eius cum liberis,
 Barbara Hantgkyn vidua cum filiis,
 Macz Hengkel, Cristina uxor,
 Macz Rumpeler, Anna uxor.

In Panckendorff [*Penkendorf, pol. Panków*]:
 Michel Lange, Regina uxor cum fillis suis,
 Valten Weysse molendinator, Barbara uxor.

[*k. 11*] **In Schmelwicz** [*Schmellwitz, pol. Śmiałowice*]:
 Lorencz Fawl, Catherina uxor et filiis.

In Klettendorff [*Klettendorf, pol. Klecin*].

[*k. 11v*] **In Kraczkge** [*Kratzkau, pol. Krasków*]:
 Wolfgangus Mewerer molendinator, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Kloße pastor ovium,
 Valten Hoffeman, Margaretha uxor cum filiis,
 Michel Go^ppert, Dorothea uxor cum filiis,
 Vincencius Herman, Margaretha uxor cum filiis.

In Domencze [*Domantz, pol. Domanice*]:
 venerabilis dominus Johannes Arboris plebanus ibidem,

nobilis dominus Caspar Schelndorff, Anna uxor cum filiis,
 Jorge Bleyer, Margaretha uxor cum filiis,
 Barbara Jungeintschyn vidua,
 Simon Assigk, Hedwigis uxor cum filiis,
 Valtten Folendt, Anna uxor cum filiis,
 Stenczel Weigel, Anna uxor cum filiis,
 Simon Marder, Anna uxor cum filiis,
 Valtten Pffender thabernator apud ecclesiam, Dorothea uxor cum filiis,
 Panchracius Hildman thabernator, Margaretha uxor cum filiis,
 Andreas Pyrner molendinator, Margaretha uxor cum filiis,
 Paulus Weigel, Gerdrudis uxor cum filiis,
 Petrus Hildman, Anna uxor cum filiis,
 Jocop Knebel, Hedwigis uxor cum filiis,
 Merten Bleyer, Magdalena uxor cum filiis,
 Nicol Bawch, Margaretha uxor cum filiis,
 Stenczel Follendt scultetus, Dorothea uxor et filiis,
 Marcus Waltter, Anna uxor cum filiis,
 Greger Follendt, Barbara uxor cum filiis,
 Anna Bymin vidua,
 Simon Schu^eller, Anna uxor cum filiis,
 Bernhardus Folendt, Agnes uxor cum filiis,
 Bartel Pitschener, Margaretha uxor et filiis,
 Valtten Gumprecht, Dorothea uxor cum filiis,
 Paulus Beynchen, Margaretha uxor cum filiis,
 Gallus Ticze, Barbara uxor.

[k. 12] **In Gule** [*Guhlau, pol. Gola Świdnicka*] **confratres:**

Fabianus Bartel scultetus, Agneth uxor et filiis,
 Marcus Barttel pater eius,
 Greger Keller, Dorothea uxor cum filiis,
 Jorge Kittel, Margaretha uxor cum filiis,
 Gabriel Wilde, Cristina uxor cum filiis,
 Adam Czobel, Elizabeth uxor cum filiis,
 Kleyn Cristoff, Hedwigis uxor cum filiis,
 Kleyn Bernth, Barbara uxor cum filiis,
 Andres Scholcz, Margaretha uxor cum filiis,
 Marcus Andres, Margaretha uxor cum filiis,
 Valtten Yeschcke, Agneth uxor cum filiis,
 Cristoff Kuchenknecht, Margrit uxor cum filiis,
 Barbara Ku^echenknechttyn vidua,
 Mertten Stregker, Anna uxor cum filiis,
 Thomas Gu^etscheler, Catherina uxor cum filiis,
 Jocop Branth, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Scholcz, Anna uxor cum filiis.

[k. 12v] **In Frawenhayn** [*Frauenhain, pol. Chwałów*]:

Jorge Eberth scultetus et thabernator, Margaretha uxor et filii,
 Greger Lyngke, Cristina uxor et filii,
 Nicol Byme, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Jocop, Anna uxor cum filiis,
 Blasien Voglfleisch, Hedwigis uxor cum filiis,
 Jorge Jungenitsche, Barbara uxor cum filiis,
 Seiffardt Jungenitsche,
 Hans Everth,
 Mathis Jocop,
 Hans Proschgke, Margaretha uxor cum filiis,
 Michel O^rthman, Ludmilla uxor cum filiis,
 Cristoff Jocop, Hedwigis uxor cum filiis,
 Mathis Ruthkugel, Margaretha uxor et filii,
 Andres Schillingk, Catherina uxor et filiis,
 Margaretha Jocop Jegkelyn vidua cum filiis eius,
 Mathis Go^rlicz, Margaretha uxor cum filiis,
 Mathis Schubart, Agnes uxor cum filiis,
 Paulus Jocop, Dorothea uxor cum filiis,
 Greger Schillingk, Dorothea uxor cum filiis,
 Barbara Schilligyn vidua,
 Bartel Ryße, Magaretha uxor cum filiis.

[k. 13] **In Wyngemonde** [*Klein-Mohnau, pol. Maniów Mały*]:

nobilis dominus Cristofferus Reyche,
 dominus Helias Reyche frater eius,
 domina Anna Reychn vidua cum filiis.

[k. 13v] **In Protschckenhayne** [*Protschkenhain, pol. Proszkowice*].

[k. 14] **In Großmonde** [*Groß-Mohnau, pol. Maniów Wielki*] **confratres**:

venerabilis dominus Balthazar Gelhorn plebanus ibidem,
 Valten Clemeth, thabernator ibidem, Agnes uxor,
 Mathis Lemchen, Margaretha uxor.

[k. 14v] **Fu^rstenaw** [*Fürstenau, pol. Milin*]:

Nicol Hennigk, Catherina uxor.

In Struße [*Ober-, Nider-Struse, pol. Stróža Górna, Dolna*].

[k. 15] **In Czaulgkewicz** [*Zaugwitz, pol. Sokolniki*].

In Newdorff [*Neudorf, pol. Nowa Wieś Kącka*] **confratres**:

Nicol Schuman, Catherina uxor,
 Petrus Lemchen, Magdalena uxor,

Andreas Hw^escher, Catherina uxor et filiis,
Mathis Cluge scultetus ibidem, Dorothea uxor eius cum liberis.

[k. 15v] **In Lenthe** [*Landau, pol. Kilianów*] **confratres:**

Andreas Foyt, Margaretha uxor,
Nicol Kunhart, Barbara uxor cum filiis,
Bartel Radegke, Magdalena uxor
Thomas Qwoße, Elizabeth uxor
Hans Hempel, Margaretha uxor
Ambrosius Pitsche, Dorothea uxor
Valten Cloßnicz, Margaretha uxor
Cristoff Scholcz, Margaretha uxor
Hans Kaffenbergk, Gerdrudis uxor,
Gregorius Hockenßattel, Barbara uxor,
Augustinus Cloßnicz, Dorothea uxor,
Lorencz Hempel,
Mathis Lawne, Barbara uxor,
Hans Hempel, Hedwigis uxor,
Michael Kunhart,
Jocop Fellengibel, Elizabeth uxor,
Jocop Fischer scultetus et thabernator, Agnes uxor cum filiis eorundem,
Jorge Hempel, Barbara uxor,
Hans Cluge, Cristina uxor,
Simon Kuⁿnigk, Margaretha uxor,
Hans Hockensattel,
Jocop Kuⁿnczel, Anna uxor cum filiis,
Valten Rwße.

} cum filiis

[k. 16] **In Peyle** [*Peilau, pol. Pilawa*] **confratres sunt:**

Michael Ticze, Martha uxor eius cum filiis suis,
Orben Krawße, Cristina uxor eius cum liberis eorum,
Hans Krawße, Eua uxor cum liberis,
Andres Kuⁿnleyn, Cristina uxor eius cum filiis eorum,
Michael Hempell, Margaretha uxor cum filiis suis,
Stephanus Poller, Dorothea uxor eius cum liberis eorum,
Jorge Friderich thabernator ibidem, Cristina uxor cum filiis,
Stephanus Schmydt,
Hans Koltsch, Anna uxor cum filiis suis,
Gregorius Fellengibell, Dorothea uxor cum filiis,
Barbara Hennigyn vidua,
Lorencz Schoppe, Margaretha uxor cum filiis.

In Ogelicz [*Ocklitz, pol. Okulice*] **confratres:**

Hans Gothart, Barbara uxor.

[k. 16v] **In Capßdorff** [*Kapsdorf, pol. Czerńczyce*].

In Sechewicz [*Sachwitz, pol. Zachowice*].

[k. 17] **In Schidelegkwicz** [*Schiedlagwitz, pol. Siedlakowice*]:
Barbara Krenwiczyn, vidua cum filiis.

In Myrßelwicz [*Mörschelwitz, pol. Mirosławice*].

[k. 17v] **In Roßentall** [*Rosenthal, pol. Mirosławiczki*] **confratres**.

In Cristelwicz [*Kristelwitz, pol. Kryształowice*].

In Olberßdorff [*Albrechtsdorf, pol. Olbrachtowice*]:

Pol Wenczel, Margaretha uxor	} cum filiis
Cristoff Just, Margaretha uxor	
Simon Krawße, Margaretha uxor	
Thomas Pushegeney, Barbara uxor	

[k. 18] **In Rengke** [*Rankau, pol. Ręków*] **confratres sunt**.

In Aldenbergk [*Altenburg, pol. Stary Zamek*].

[k. 18v] **In Qweytsch** [*Queitsch, pol. Kwieciszów*].

In Michelßdorff [*Michelsdorf, pol. Michałowice*]:
Barbara Lorencz Waltheryn et filiis.

[k. 19] **In Roßenaw** [*Rosenau, wieś na północ od Rogowa Sobóckiego, dziś nie istnieje*] **confratres**.

In Roge [*Rogau, pol. Rogów Sobócki*].

[k. 19v] **In Wernerßdorff** [*Wernersdorf, pol. Wojnarowice*]:

Schmide Hans, Agneth uxor eius cum filiis suis,
Michael Scholcz, Margaretha uxor eius cum liberis,
Caspar Kusche, Margaretha uxor eius cum filiis,
Clemens Wantgke, Justina uxor eius cum filiis,
Hans Hornigk, Barbara uxor cum filiis,
Jacob Heyne, Margaretha uxor et filiis,
Schmide Caspar, Dorothea uxor.

[k. 20] **In Florißdorff** [*Floriansdorf, pol. Tworzyjanów*] **confratres**:

Cristoff Heyncz viduus cum filiis,
Jocop Thusche, Hedwigis uxor,
Vrbanus Bleicher, Dorothea uxor,
Martinus Steynbergk, Hedwigis uxor.

[k. 20v] **In Kyffesdorff** [*Kiefendorf, pol. Sosnow*] **confratres.**

In Marxdorff [*Marxdorf, pol. Garncarsko*]:

Jocop Tho^rmer, Anna uxor.

[k. 21] **In Strelicz** [*Strehlitz, pol. Strzelce*] **confratres sunt:**

Adam Groman, Margaretha uxor.

[k. 21v] **In Steffenshayne** [*Stephanshain, pol. Szczepanów*]:

Greger Flamme pastor ovium ~~Eua~~ uxor eius [?].

[k. 22] **In Merczdorff** [*Groß-Merzdorf, pol. Marcinowice*]:

Simon Hofferichtter, Margaretha uxor,

Mertten Hofferichtter, Dorothea uxor,

Hans Schmidt,

Mertten Ro^ßener, Catherina uxor,

Philippus Ro^ßener, Hedwigis uxor,

Simon Vatter, Dorothea uxor cum filiis,

Lorencz Weigang, Margaretha uxor,

Matheus Hentschel, Margaretha uxor,

Hedwigis Tschuⁿtttern } mendicantes nostre

Catherina Scholczyn }

Margaretha Fischeryn cum filiis eius,

Laurencius Vlich, Catherina uxor,

Michael Ba^risch,

Paulus Vicze, Barbara uxor cum filiis eorum,

Paulus Forbergk, Margaretha uxor,

Catherina Negkeryn vidua,

Petrus Hipcke.

[k. 22v] **In Seifferdaw** [*Seiferdau, pol. Zebrzydów*] **confratres:**

Simon Reichwicz, Margaretha uxor cum filiis.

[k. 23] **In Byle** [*Klein-Bielau, pol. Biała*]:

Hedwigis Closyn vidua cum filiis.

[k. 23v] **In Qwalcke** [*Qualkau, pol. Chwałków*]:

Paulus scultetus, Dorothea uxor.

In Strebell [*Ströbel, pol. Strzeblów, dziś w granicach Sobótki*].

[k. 24] **In Czoptten oppido** [*Zobten, pol. Sobótka*]:

Andreas Melczer, Appolonia uxor eius cum filiis,

Nicolaus Ga^ler, Anna uxor cum filiis,

Mathias Penczcke, Hedwigis uxor eius, Johannes filius,

Hans Teschener eyn ku^cheler, Margaretha uxor cum filiis,
Barbara Jorge Heynrichyn vidua,
Anna Caspar Klengneryn vidua, Stanislaus filius eius.

[k. 25] **In Streche** [*Strachau, pol. Strachów*] **confratres sunt.**

In Kwyne [*Kuhnau, pol. Kunów*].

In Naselwicz [*Naselwitz, pol. Nasławice*].

[k. 25v] **In Priderwicz** [*Prschiedrowitz, pol. Przedrowice*].

In Schwenckenigk [*Schwentning, pol. Świątyniki*].

In Popelwicz [*Poppelwitz, pol. Popowice*]:

Greger Maczgek, Dorothea uxor,
Lucas Koncze, Margaretha uxor,
Jorge Kloße, Vrsula uxor,
Cristina Cristoff Gwiczels filia,
Margaretha Cristoff [?] Greger Gerstmanyn

[k. 26] **In Gleyncz** [*Gleinitz, pol. Glinica*] **confratres:**
Clara Michel Furmanß filia.

In Yordeßmuele [*Jordansmühl, pol. Jordanów Śląski*]:

Gerdrudis Stenczel Schindelerß filia,
Magdalena Lucosyn,
Nicol Bartel, Margaretha uxor,
Clemens Bartel, Agnes uxor,
Cristoff Bartel, Barbara uxor,
Ambrosius Schoⁿewelder, Anna uxor,
Mertten Barttel,
Lucas Foyt,
Hans Furman, Elizabeth uxor,
Stenczel Berger, Hedwigis uxor,
Petrus Furman, Barbara uxor,
Dorothea Plunhanßyn,

[k. 26v] Dorothea Mathis Kloßyn,
Greger Leißcke, Hedwigis uxor,
Barbara Caspar Oberthyn,
Hans Kolmicz,
Hans Rabe,
Petrus Rudloff scriptor, Hedwigis uxor,
Dorothea Nickelyn,

Barbara, Catherina, der Ru^edigeryn filie,
 Margaretha Hanß Hartleippyn,
 Domnigk Kolmiez, Cristina uxor,
 Benisch Roße, Gerdrudis uxor,
 Catherina Schmidehanßyn,
 Jocop Seiffirt, Barbara uxor,
 Magdalena Scholczehanßyn filia,
 Macz Gerstman, Anna uxor,
 Bartel Hu^ebener, Barbara uxor,
 Caspar Nicleß, Margaretha uxor,
 Lorencz Peugker, Anna uxor,
 Hedwigis Jocop Ku^enczelyn,
 Vrsula Peter Woyßelyn,
 Anna Hans Geyßeleryn,
 Catherina Griger Gerstmans filia,
 Margaretha Lucas Hertwigyn,
 Greger Tawchercz,
 Bartel Scholcz, Barbara uxor,
 Thomas Hantgke,
 Elizabeth Vberschereryn,
 Nicol Weiß, Anna uxor, Magdalena, Margaretha filie eorum,
 Stenczel Nicleß, Hedwigis uxor,
 Michel Hilischer, Margaretha uxor,
In Deynekewiez
 Caspar Fingke, Elizabeth uxor,
 Bernhart Polgke, Anna uxor
 Hans Steffen, Barbara uxor,
 Jorge Steffen, Anna uxor,
 Caspar Drumel, Barbara uxor,
 Lorencz pistor ibidem, Dorothea uxor,
 Melcher Hordeler, Hedwigis uxor,
 Balthazar Olbricht, Barbara uxor,
 Hans Furman, Barbara uxor,
 Hedwigis Fridrichyn,
 Fabian Gebawer thabernator, Hedwigis uxor,
 Vrben Nickeley, Agneth uxor,
 Agneth Vbelscherereryn,
 Barbara Gu^erstenczelyn,
 Margaretha Libecasperyń,
 Stenczel Hu^ebener,

[k. 27] Martha Merten Fiwigyn,
 Catherina Jorge Tscheschyn,
 Mathis Furman, Barbara uxor,
 Valten Nitsche, Magdalena uxor,

Hans Steffen, Margaretha uxor,
 Cristina virgo,
 Margaretha Fiwigyn,
 Balthazar Hu^rdeler,
 Mathis Hewt,
 Nicol Strawch, Catherina uxor.

In Jhisericz [*Groß-, Klein-Jeseritz, pol. Jezierzyce Duże, Male*]:

Greger Scholcz, Margaretha uxor,
 Greger Hogkensattel, Appolonia uxor,
 Lorencz Kube, Magdalena uxor,
 Merten Lymman, Elizabeth uxor,
 Lucas Kube, Anna uxor,
 Andres Kerle, Margaretha uxor,
 Wolffgangus Spiler, Catherina uxor,
 Jocop Lanthman, Magdalena uxor,
 Ernestus Ko^olerman,
 Lucia Jorge Herschyn,
 Hans Knappe, Anna uxor,
 Mauricius Andersie, Margaretha uxor,
 Merten Lymman, Elizabeth uxor,
 Hans Jorge,
 Bartel Lymman,
 Jorge Mo^oller,
 Petrus Scholcze,
 Greger Bru^eßel, Margaretha uxor,
 <Simon Frangke, Catherina uxor>,
 <Vicze Scholcz>,
 <Simon Motschke, Elizabeth uxor>,
 <Anna Marchalgkyn>.

In Dengkewicz [*Dankwitz, pol. Dankowice*]:

Caspar Wingkeler, Anna uxor,
 Peter Schwarczer, Margaretha uxor,
 Benisch Kamp, Hedwigis uxor,
 Griger Kamp, Elizabeth uxor,
 Jocop Kube, Barbara uxor,
 Merten Girßigke, Dorothea uxor,
 Macz Brußcke, Magdalena uxor,
 Cristoff Vberscherer, Margaretha uxor,
 Margaretha Piter Furmanß filia,
 Adam Moczcke, Hedwigis uxor,
 Anna Caspar Jorgyn,
 Ottilia Caspar Jorgen filia,
 Jorge Reippricht, Dorothea uxor,

Hans Weicher,
Hans Rathgke scultetus.

[k. 27v] **In Lytsch** [*Mlietsch, pol. Mleczna*] **confratres:**

Nicol Moczek,
Nicol Horler, Barbara uxor.

In Cany [*Kanigen, Klein-Kanigen, pol. Kaniów, dziś w granicach Janówka*].

In Yoneßdorff [*Ober-Johnsdorf, pol. Janówek*]

nobilis dominus Fredericus Sommerfeldt, Hedwigis uxor cum liberis.

[k. 28] **In Domnicz** [*Tomnitz, pol. Tomice*] **confratres sunt:**

Mathis Heckener, Barbara uxor eius cum liberis,
Paulus Schwarcze, Hedwigis uxor eius cum filiis,
Merten Lymman scultetus ibidem, Elizabeth uxor cum filiis,
Greger Schuⁿwelder, Anna uxor et filiis.

In Karlißdorff [*Karlsdorf, pol. Karolin*]:

Fabianus Andres, Anna uxor eius cum filiis,
Hans Ru^edischer, Anna uxor,
Paulus Andres, Magdalena uxor.

[k. 28v] **In Weynbergk** [*Weinberg, pol. Winna Góra*] **confratres:**

Andreas Escherigk, Dorothea uxor,
Valten Fritsche, Dorothea uxor cum filiis eorum, scultetus ibidem,
Stenczel Rewßener, Margaretha uxor.

In Knygenicz [*Klein-Kniegnitz, pol. Księginice Małe*].

In Bengkewicz [*Bankwitz, pol. Będkowice*].

[k. 29] **In Su^lsterwicz** [*Groß-Silsterwitz, pol. Sulistrowice*].

In Slaupicz [*Schlaupitz, pol. Szupice*]:

Valten Schilligk, Margaretha uxor,
Erasmus Schilligk thabernator, Dorothea uxor cum filiis,
Merten Kretschmer, Dorothea uxor,
Hans Kretschmer, Dorothea uxor et filii.

[k. 29v] **In O^lße** [*Langenöls, pol. Oleszna*] **confratres sunt.**

[k. 30] **In Pitterßdorff** [*Petersdorf, pol. Piotrówek*]:

Nicolaus Schindeler scultetus ibidem, Margaretha uxor cum liberis.

In Wetterisch [*Wättrisch, pol. Sokolniki*]:
Margaretha Schwarczjorgyn, Catherina filia eius.

[k. 30v] **In Rudelßdorff** [*Rudelsdorf, pol. Radzików*]:
venerabilis dominus Johannes Melczer plebanus ibidem,
Hans Mo^oller,
Cristofferus Mo^oller, Magdalena uxor,
Lorencz Heczcel,
Gregorius Kugelicze, Agnes uxor,
Andres Frubel, Appolonia uxor.

[k. 31] **In Trebenigk** [*Trebzig, pol. Trzebnik*]:
Merten Frubel,
Simon Kugelicze,
Jorge Opicz, Margaretha uxor.

In Poßericz [*Poseritz, pol. Pożarzyce*].

[k. 31v] **In Karczen** [*Karzen, pol. Karczyn*] **confratres sunt.**

In Ranchewicz [*Ranchwitz, pol. Rakowice*].

In Korttewicz [*Kurtwitz, pol. Kondratowice*].

[k. 32] **In Knygenicz** [*Groß-Kniegnitz, pol. Księginice Wielkie*].

[k. 32v] **In Senicz** [*Senitz, pol. Sienice*].

In Pristrum [*Pristram, pol. Przysrone*].

[k. 33] **In Heyderßdorff** [*Heidersdorf, pol. Łagiewniki*].

[k. 33v] **In Elgeth** [*Groß-Elguth, pol. Ligota Wielka*].

In Penthenaw [*Panthenau, pol. Ratajno*].

[k. 34] **In Lautterbach** [*Lauterbach, pol. Sieniawka*].

In Toschendorff [*Stoschendorf, pol. Stoszów*]:
validus Hans Geffuge nobilis, Margaretha uxor cum filiis eorundem,
virgo Vrsula Geffugyn nobilis.

[k. 34v] **In Kuchendorff** [*Kuchendorf, pol. Kuchary*]:
nobilis dominus Sigemundus Loge, Margaretha uxor eius cum liberis eorundem,
Hans Hirthe, Barbara uxor cum filiis,

Hans Czymmerman, Anna uxor, Hedwigis filia,
 Greger Wu^ostligk, Magdalena uxor et filiis,
 Paul Kuⁿleyn, Hedwigis uxor et filiis,
 Hans Kuⁿleyn, Barbara uxor cum filiis.

In Seifferßdorff [*Langseifersdorf, pol. Jaźwina*]:

venerabilis dominus Heynricus Tyle plebanus, Elizabeth Tylin vidua, mater eius,
 nobilis dominus Georgius Haschkere, Margaretha uxor eius cum filiis,
 nobilis dominus Nicolaus Heyde, Hedwigis uxor eius cum filiis,
 Hans Fettener, Hedwigis uxor et filiis,
 Stenczel Mo^oder, Magdalena uxor et filiis,
 Hans Heynrich, Vrsula uxor cum filiis,
 Barbara Glo^otezeryn vidua,
 Hans Schubart der ochßenmo^oller, Dorothea uxor cum filiis,
 Benedictus Gletßer, Catherina uxor cum filiis,
 Anthonius Peucker, Magdalena uxor cum filiis,
 Jorge Peucker, Barbara uxor cum filiis,
 Simon Olbricht, Martha uxor cum filiis,
 Hans Heynrich, Barbara uxor cum filiis,
 Hedwigis Scholczyn vidua, Anna filia eius,
 Hans Ernßdorff, Magdalena uxor cum filiis,
 Bartel Heyne, Magdalena uxor cum filiis,
 Michel Stonewicz, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Barth, Anna uxor cum filiis,
 Merten Ernßdorff, Anna uxor cum filiis,
 Mathis Grupper, Vrsula uxor cum filiis,

[k. 35] Merten Heynrich, Margaretha uxor cum filiis,
 Valten Heynman, Hedwigis uxor cum filiis,
 Petrus Grube, Agneth uxor cum filiis,
 Hans Barth, Dorothea uxor,
 Mathis Kuⁿleyn, Anna uxor cum filiis,
 Orben Weldt, Margaretha uxor cum filiis,
 Barbara Preussyn vidua cum filiis,
 Hans Elder, Margaretha uxor cum filiis,
 Michel Ybener, Margaretha uxor cum filiis,
 Jorge Kaldeborn, Hedwigis uxor cum filiis,
 Hans Hirthe, Barbara uxor cum filiis,
 Thomas Wyntter, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Redeler, Margaretha uxor cum filiis,
 Mathis Peucker, Anna uxor cum filiis,
 Caspar Welczel, Anna uxor cum filiis,
 Hans Frangke, Barbara uxor cum filiis,
 Margaretha Kunczyn virgo,
 Melcher Hewgel, Magdalena uxor cum filiis,

Hans Czymmermann, Anna uxor cum filiis,
 Jorge Preusse, Margaretha uxor,
 Margaretha Styrnyn vidua,
 Merten Wildeganß faber, Agneth uxor cum filiis,
 Lorenz Kaldeborn, Magdalena uxor cum filiis.

[k. 35v] **In Berttelßdorff** [*Bertholsdorf, pol. Uciechów*]:
 Hans Geler, Anna uxor et filiis.

[k. 36] **In Hartte** [*Harthau, pol. Borowica*] confratres sunt:
 Hans Heyne scultetus ibidem, Margaretha uxor cum liberis,
 Andreas Kuⁿleyn,
 Johannes Herman, Barbara uxor cum filiis,
 Mertten Jocop, Martha uxor cum liberis,
 Hans Gletczer,
 Hans Jocop, Anna uxor et filiis,
 Valtten Kristen, Catherina uxor et filiis,
 Jorge Kremer, Catherina uxor et filiis,
 Czirckel Hans, Catherina uxor et filiis,
 Mathis Berttelßdorff, Dorothea uxor et filiis,
 Petrus Berttelsdorff, Dorothea uxor et filiis,
 Hans Preusse.

[k. 36v] **In Dreissighuben** [*Dreißighuben, pol. Włóki*]:
 Petrus Hanman, Agnes uxor,
 Thomas Ruße, Hedwigis uxor,
 Macz Keldeborn, Hedwigis uxor,
 Jorge Ko^eler, Anna uxor,
 Simon Jungenitsche, Vrsula uxor,
 Andres Reynman, Hedwigis uxor,
 Hans Kwl, Margaretha uxor,
 Ambrosius Born,
 Vrbanus Czigener, Barbara uxor,
 Jocop Becker, Anna uxor,
 Margaretha Casper Reyntschyn,
 Macz Haugewicz, Hedwigis uxor,
 Andreas Reybenigk,
 Nicol Jungenitsche, Helena uxor,
 Hans Klemet, Anna uxor,
 Andres Czigener, Catherina uxor,
 Andres Klener, Catherina uxor,
 Hans Behr, Dorothea uxor,
 Lucas Rascheke, Anna uxor,
 Valten Friderich,

Margaretha Fridrichyn,
Benedictus Malewul.

[k. 37] **In Heynerßdorff** [*Hennersdorf, pol. Tuszyn*]:

Marcus Fo^ldener,
Margaretha Andres Enderlyn,
Agnes Endres Barttin,
Margaretha Barttyn,
Mertten Schreer, Dorothea uxor,
Marcus Schreer, Barbara uxor,
Mathis Wenczel, Barbara uxor,
Michel Hix, Catherina uxor,
Fabianus Schreer, Barbara uxor,
Valentinus Schober, Barbara uxor,
Jocop Clemet, Dorothea uxor,
Macz Guⁿtter, Magdalena uxor,
Paulus Hw^ls, Margaretha uxor,
Andres Schreer, Dorothea uxor,
Valten Raschgke, Margaretha uxor,
Jocop Newman, Dorothea uxor,
Steffen Czetheriß,
Hans Finger, Margaretha uxor,
Erasmus Schillingk, Margaretha uxor,
Blasius Schillingk, Margaretha uxor,
Greger Reynman, Margaretha uxor,
Jocop Newman,
Andreas Redeler, Anna uxor,
Ambrosius Czigener, Catherina uxor,
Jorge Feldener, Barbara uxor,
Catherina Schreeryn.

[k. 37v] **In Ko^ltschen** [*Költtschen, pol. Kielczyn*]:

Anna Michel Wonthenyn,
Hans Hethe, Anna uxor,
Hedwigis Remppelyn,
Bartel Heynrich, Catherina uxor,
Johannes Kro^ll, Margaretha uxor,
Petrus Friderich, Hedwigis uxor, Anna filia eius,
Andreas Ro^deler, Hedwigis filia,
Nicol Ro^deler, Hedwigis uxor,
Martinus sculteti filius de Kawder,
Benedictus Clemeth, Anna uxor,
Jorge Raschgke, Margaretha uxor,
Andres Friderich,

Caspar Ro°deler,
Macz Ro°deler, Barbara uxor.

In Enderßdorff [*Endersdorf, pol. Jędrzejowice*]:

Andreas Ro°deler, Barbara uxor,
Benedictus Ro°deler.

[k. 38] **In Großwyrav** [*Groß-Wierau, pol. Wiry*]:

venerabilis dominus Thomas Kv°n plebanus, Benigna famula eius,
Hans Gans scultetus, Anna uxor, Barbara filia,
Hans Gans thabernator, Anna uxor,
Appolonia Gansyn vidua cum filiis,
Thomas Cloße, Elizabeth uxor cum fillis,
Greger Peczelt, Barbara uxor,
Martinus Preusse,
Nicol Close, Dorothea uxor cum filiis,
Thomas de Wolauia, Margaretha famula,
Valten Becker, Margaretha uxor,
Margaretha Ku°nlyn vidua } cum filiis
Catherina Newmanyn vidua }
Hedwigis Closyn vidua }
Merten Falgke, Catherina uxor cum filiis,
Simon Hennigk, Magdalena uxor cum filiis,
Andreas Tongkendorff, Barbara uxor,
Jorge Reynisch, Margaretha uxor.

[k. 38v] **In Tamppadel** [*Tampadel, pol. Tapadla*]:

Mathis Redeler, Dorothea uxor,
Valten Walter, Barbara uxor cum filiis.

[k. 39] **In Kaldeborn** [*Kaltenbrunn, pol. Mysłaków*]:

Schengk Andreas scultetus, Barbara uxor cum filiis,
Nicol Metzker, Catherina uxor cum filiis eorum,
Andres Hermitsch cum filiis,
Catherina vidua,
Hans Schu°cze, Barbara uxor et filiis,
Mertten Schneider, Margaretha uxor cum filiis eorum,
Adam Qwigker, Catherina uxor et filiis,
Marcus Otthe, Dorothea uxor et filiis,
Petrus Stenczel, Margaretha uxor et filiis,
Marcus Schneider, Catherina uxor cum filiis,
Nicol Herdwigk, Anna uxor cum filiis,
Michael Schneider, Catherina uxor,
Melchior Ru°del, Hedwigis uxor,
Hans Schneider, Anna uxor cum filiis,

Hedwigis Schmidyn vidua et thabernatrix ibidem cum filiis suis,
 Catherina Ku^cchenknechttyⁿ vidua,
 Caspar Trawtlip,
 Greger Meczker viduus cum filiis suis,
 Lorencz Szemitsch, Margaretha uxor,
 Dorothea Szemitschyn vidua,
 Bartel Otthe, Margaretha uxor et filiis,
 Dorothea Fiwigyn vidua cum filiis,
 Hans Czigener, Magdalena uxor,
 Petrus Winckeler, Hedwigis uxor,
 Barbara Fridrichyn vidua,
 Merten Ganß, Margaretha uxor cum filiis,
 Anna Groffin vidua,
 Merten Otthe, Margaretha uxor et filiis,
 Andreas Ruther, Anna uxor cum filiis,
 Barbara Schindeleryn vidua,
 Cristoff Groer, Margaretha uxor et filiis,
 Barbara Firdigyn vidua,
 Marcus Otthe, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Awsten,
 Jorge Wingkeler, Dorothea uxor et filiis,
 Dorothea Ko^lleryn vidua cum filiis.

[k. 39v] **In Kleynwiraw** [*Klein-Wierau, pol. Wirki*]:

Jocop Close, Margaretha uxor cum filiis,
 Cristoff Schontter, Dorothea uxor,
 Merten Reichwicz thabernator, Hedwigis uxor cum filiis,
 Dorothea Reichwiczyn vidua,
 Cristoff Wayner,
 Stenczel Krenecz, Barbara uxor cum filiis.

[k. 40] **In Goglaw** [*Goglaw, pol. Gogółów*] **confratres sunt:**

venerandus dominus Ambrosius plebanus ibidem,
 Catherina Schewbelyn coca eius,
 jungfrau Anna Mathis Yon filia, famula eiusdem,
 Johannes Schleich campanator ibidem, Dorothea uxor cum filiis,
 Hans Barth, Dorothea uxor cum filiis,
 Bartel Mo^ller, Catherina uxor cum filiis,
 Thomas Asch, Anna uxor cum liberis,
 Adam Anthonii, Magdalena uxor eius cum filiis,
 Andreas Ruther, Barbara uxor cum filiis,
 Bartel Herczogk,
 Hans Po^lßeler, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Gersthman, Dorothea uxor cum filiis,
 Jorge Menczel, Barbara uxor cum liberis,

Michel Fru^ebel, Catherina uxor cum filiis,
 Wolfgangus Hoffeman, Margaretha uxor cum liberis,
 Gregorius Stolle, Margaretha uxor eius cum filiis,
 Hans Stolle, Vrsula uxor eius cum filiis,
 Nicolaus Merckel, Margaretha uxor eius cum liberis.

[*k. 40v*] **In Kenntichen** [*Konthen, pol. Kątki*]:
 jungher Jorge Meßener domicellus ibidem cum filiis suis,
 Anna Meschelyn cum filiis suis,
 Hans Becker, Barbara uxor cum filiis,
 Valtten Hoffeman molendinator ibidem, Elizabeth uxor cum filiis,
 Jocop Esch, Catherina uxor cum filiis.

In Kirschdorff [*Weiss-Kirschdorf, pol. Krzczonów*]:
 Jocop Barth, Hedwigis uxor cum filiis,
 Clemens Berger, Dorothea uxor cum filiis.

[*k. 41*] **In Pfaffendorff** [*Pfaffendorf, pol. Książnica*]:
 Petrus Barth, Cristina uxor cum liberis eorum,
 Laurencius Schreer, Margaretha uxor,
 Barbara Lorencz Ko^eleryn,
 Michel Enecleyn,
 Barbara Pol Fridrichyn,
 virgo Barbara,
 Barbara Macz Hewbeleryn,
 Caspar Heynrich, Catherina uxor,
 Macz Wendecker, Dorothea uxor,
 Andreas Walewul, Anna uxor,
 Macz Gerschbach, Margaretha uxor,
 Michel Steynbergk, Margaretha uxor,
 Hans Cloße, Catherina uxor,
 Asman Weißhengke, Vrsula uxor,
 Macz Schmidt, Margaretha uxor,
 Hans Wirisch.

[*k. 41v*] **In Girschdorff** [*Nieder-Giersdorff, pol. Mitochów*]:
 Hans Gruⁿewaldt, Barbara uxor cum filiis suis,
 Jocop Stegkel, Margaretha uxor cum filiis,
 Andres Schmidt, Hedwigis uxor cum filiis,
 Thomas Daud, Anna uxor cum liberis,
 Hans Kuⁿleyn thabernator ibidem, Margaretha uxor cum filiis,
 Wolfgang Weynman, Margaretha uxor et filiis,
 Magdalena Fischeryn vidua cum filiis,
 Merten Gruⁿewaldt, Margaretha uxor eius et filiis eorundem,
 Michel Kyßewetter, Anna uxor cum filiis,

Barbara Jacob Kuⁿlyn vidua cum filiis,
 Simon Kyßewetter, Gerdrudis uxor eius cum filiis eorum,
 Andres Hannoldt, Dorothea uxor eius cum liberis eorundem,
 Anthonius Olbricht, Margaretha uxor eius et filiis eorundem,
 Vincencius Kuⁿleyn, Barbara uxor cum filiis.

[k. 42] **In Grunaw** [*Ober-Grunau, dziś w granicach Świdnicy*] **confratres.**

In Pu^lzen [*Pilzen, pol. Bolescin*]:

Piter Beyr thabernator, Margaretha uxor cum liberis,
 Barbara Hu^beneryn vidua cum filiis,
 Andres Elder, Agnes uxor et filiis,
 Andres Legel, Margrit uxor et filiis,
 Pol Herman, Veronica uxor et filiis,
 Greger Ruthkugel, Margrit uxor et filiis.

[k. 42v] **In Kreiße** [*Kreisau, pol. Krzyżowa*]:

venerabilis dominus Michael Bru^gk plebanus et Agnes mater eius,
 jungher Nicol Reybenicz, Margrit uxor et filiis,
 Thomas Grußman thabernator, Margrit uxor et filiis,
 Hans Heynicke molendinator, Anna uxor.

In Grediß [*Gräditz, pol. Grodziszczce*]:

Hans Kopitsch, Margrit uxor et filiis,
 Thomas Kopitsch viduus,
 Mathis Raschgke, Margrit uxor et filiis,
 Jorge Klingsporn molendinator, Margrit uxor et filiis,
 Jorge Raußgke tabernator, Vrsula uxor et filiis,
 Lorenz Wirth, Dorothea uxor et filiis,
 Jorge Kopitsch, Hedwigis uxor cum filiis,
 Mathis Kopitsch, Hedwigis uxor cum filiis,
 venerabilis dominus Valentinus Schremmel plebanus ibidem et curatus,
 jungher Hans Seydelicz cum uxore et filiis,
 Simon Arolt, Barbara uxor et filiis,
 Martinus Scholcz, Barbara uxor, Johannes filius.

[k. 43] **In Faulebru^gke** [*Faulbrück, pol. Mościsko*]:

Mathis Hubener, Anna uxor cum filiis.

In Newdorff [*Neudorf, pol. Nowizna*].

[k. 43v] **In Ernßdorff** [*Ernsdorf, dziś w granicach Dzierżoniowa*]:

Nicol Lw^eer, Dorothea uxor cum filiis.

[k. 44] **In Reychenbach civitate** [*Reichenbach, pol. Dzierżoniów*]:

frater Donatus presbiter ordinis divi Johannis Jherosolimitani,

frater Ludowicus Schuberth sacerdos ordinis divi Johannis Jherosolimitani,
 frater Jacobus de Cadano sacerdos ordinis iam pretacti,
 dominus Georgius Heynel de Schmidenberg sacerdos et Anna mater eius,
 Hans Nikisch, Barbara uxor cum liberis,
 Bartel Nikisch, Barbara uxor,
 Melchior Menczel, Barbara uxor,
 Johannes Kiczelt cum filiis,
 Melchior Heringk cum uxore et filiis,
 Georgius Czetheris, Dorothea uxor,
 Dorothea Knoblorfftyl cum filiis,
 Caspar Schindel, Elizabeth uxor,
 Johannes Loge,
 Margaretha Schleysseryn,
 Georgius Behr cum uxore et filiis,
 Augustinus Bo^othner, Margaretha uxor,
 Nickol Klo^oße, Agneth uxor.

[k. 45v] **In Gu^othman^oßdorff** [*Güttmannsdorf, pol. Dobrocin*]:

Mathis Schoff, Catherina uxor cum liberis,
 Bartel Bawch, Elizabeth uxor, Martinus filius,
 Michel Ender, Barbara uxor et filiis,
 Michel Jeschcke, Barbara uxor cum filiis,
 Lorencz Schreiber, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Ru^omppler scultetus et thabernator, Dorothea uxor et filiis,
 Lorencz Kristen, Margaretha uxor cum filiis,
 Blasien Gru^onewaldt, Barbara uxor et filiis,
 Orben Schu^onewelder, Hedwigis uxor et filiis,
 Hans Steynbergk, Margrit uxor et filiis,
 Lorencz Heynrich, Catherina uxor et filiis, pastor ovium.

[k. 46] **In Peyle** [*Peilau, pol. Pilawa Dolna*]:

Jorge Knebel, Hedwigis uxor et filii.

[k. 47] **In Byle** [*Bielau, pol. Bielawa*] **confratres**:

venerabilis dominus Clemens Bleicher plebanus et curatus ibidem,
 Jocop Gebawer, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Heider, Dorothea uxor cum filiis,
 Hans Heider, Regina uxor cum filiis,
 Balthazar Clette, Margrit uxor cum filiis,
 Hans Fro^obel, Catherina uxor cum filiis,
 Nicol Clette, Anna uxor cum filiis,
 Hans Burghart, Anna uxor cum filiis,
 Hans Jeckel, Margrit uxor cum filiis,
 Barttel Schmidt, Catherina uxor cum filiis,
 Simon Seidel, Margrit uxor cum filiis,

Lazaria Bleßleryn vidua cum filiis suis,
 Cristoff Menczel, Margrit uxor cum filiis,
 Hans Heider, Dorothea uxor cum filiis,
 Valtten Cziger, Barbara uxor cum filiis,
 Margrit Dempckyn vidua cum filiis suis,
 Hans Wißener, Dorothea uxor cum filiis,
 Hans Doeringk, Anna uxor cum filiis,
 Barbara Moßleryn vidua,
 Hans Heßeler, Margrit uxor cum filiis,
 Hans Gyrneth, Margrit uxor cum filiis,
 Jorge Kretschmer viduus cum filiis,
 Lorencz Scholcz, Hedwigis uxor cum filiis,
 Dorothea Burgharttyn vidua cum filiis,
 Mertten Fischer, Barbara uxor cum filiis,
 Mußpitter, Wallpurgis uxor cum filiis,
 Andres Qwoßer, Anna uxor cum filiis,
 Jacobus Qwoßer, Vrsula uxor cum filiis,
 Jorge Heider, Anna uxor cum filiis,
 Hans Menczel, Margrit uxor cum filiis,
 Cristen Koßer, Helena uxor cum filiis,
 Hans Steynmecze, Dorothea uxor cum filiis,
 Stenczel Burghardt, Barbara uxor cum filiis,
 Andres Czeler liber et fratri [!] eius,
 Simon Hillebrandt, Dorothea uxor et filiis,
 Mertten Dempcke, Margrit uxor et filiis,
 Andres Kuncze, Margrit uxor cum filiis,
 Cristoff Haneman, Anna uxor cum filiis,
 Hans Kretschmer, Catherina uxor et filiis,
 Catherina Kandelbergyn vidua cum filiis,
 Mathis Bartsch,
 Jocop Jeckel, Barbara uxor,
 Cristoff Kretschmer thabernator ibidem, Barbara uxor cum filiis,

[k. 47v] **In Peterswalde**

Barbara Foßgeleryn vidua, Anna filia eius,
 Lorencz Foßgeler, Margrit uxor cum filiis,
 Jorge Gyrneth, Dorothea uxor cum filiis,
 Jorge Rostogk, Catherina uxor cum filiis,
 Hans Rostogk,
 Anthonius Jeckel, Dorothea uxor cum filiis,
 Hans Jeckel, Margrit uxor cum filiis,
 Michel Jeckel, Cristina uxor,
 Hans Gilwen, Anna uxor cum filiis,
 Caspar Forigk, Hedwigis uxor cum filiis,
 Paul Steynmecze, Margrit uxor cum filiis,

Mertten Haße, Catherina uxor cum filiis,
 Maternus Scheczeler, Dorothea mater eius,
 Hans Qwoßer, Barbara uxor cum filiis,
 Simon Reys, Margrit uxor cum filiis,
 Jorge Prasteler,
 Andres Demcke,
 Andreas Gertner campanator, Margaretha uxor cum filiis,
 Mathis Großpitsche, Margrit uxor cum filiis,
 Jorge Rostogk, Anna uxor cum filiis,
 Petrus Großpitsche,
 Johannes Dempcke, Barbara uxor,
 Merten Schneyder, Barbara uxor et filiis.

[k. 48v] **In Peißckerßdorff** [*Peiskersdorf, pol. Piskorzów*]:
 Orben Hußbecher scultetus et thabernator ibidem, Hedwigis uxor cum filiis,
 Michel Koffman, Barbara uxor cum filiis,
 Valten Reichel, Hedwigis uxor,
 Orben Gerstman, Margrit uxor,
 Hans Gerstman, Gerdrudis uxor et filiis,
 Benedictus Freibergk, Barbara uxor et filiis,
 Hans Krawße, Margrit uxor cum filiis,
 Michel Reichel, Margrit uxor cum filiis,
 Thomas Strewbigk, Catherina uxor et filiis,
 Hans Schreer, Margrit uxor cum filiis,
 Mertten Karge, Barbara uxor cum filiis,
 Lorencz Krawße, Margrit soror ipsius,
 Hans Karge, Dorothea uxor cum filiis,
 Caspar Gebawer, Magdalena uxor cum filiis,
 Andres Freibergk molendinator, Barbara uxor et filiis,
 Nicol Czeler, Dorothea uxor cum filiis,
 Paul Guñther, Catherina uxor cum filiis.

[k. 49] **In Lewthmanßdorff** [*Leutmannsdorf, pol. Lutomia Górna*]:
 venerabilis dominus Andreas Prothscholcz plebanus ibidem,
 Lorencz Hoffeman, Martha uxor,
 Mathis Spiler, Magdalena uxor et filiis,
 Hans Pathe, Margrit uxor et filiis,
 Merten Grebener, Margrit uxor et filiis,
 Paulus Schmidt, Barbara uxor,
 Jocop Merten, Veronica uxor et filiis,
 Clemens Grebener, Barbara uxor et filiis,
 Thomas Alder, Margrit uxor et filiis,
 Michel Herman faber, Dorothea uxor et filiis,
 Margaretha Hillebrandyn vidua et filiis,
 Margaretha Nymßeryn vidua et filiis,

Bartel Schramme, Barbara uxor et filiis,
 Hans Hewgel, Margrit uxor cum filiis,
 Vrsula Merten Mu^{ll}eryn vidua et filiis,
 Benedictus Schmidt campanator ibidem, Hedwigis uxor,
 Jocop Wersigk, Margaretha uxor et filiis,
 Jocop Grintscher,
 Marcus Jungenickel, Anna uxor et filiis,
 Michel Schmidt,
 Lucas Frangke figulus, Dorothea uxor et filiis,
 Hans Becker molendinator, Dorothea uxor,
 Lorencz Scho^ocz, Dorothea uxor et filiis,
 Anthonius Deczel viduus, Hans, Mathis filiis eius,
 Ignacius Fu^rste, Margaretha uxor et filiis.

[k. 50] **In Wyrisch** [*Wierischau, pol. Wieruszów*] **confratres**:

Hans Krawße, Dorothea uxor cum filiis,
 Paulus Wingkeler, Anna uxor cum liberis,
 Jorge Ko^rner, Margaretha uxor et filiis,
 Jocop Ko^rner, Margaretha uxor cum filiis,
 Andreas Lode, Dorothea uxor cum liberis.

In Eßelsdorff [*Esdorf, pol. Opoczka*]:

Hans Scholcz thabernator ibidem, Agneth uxor cum fillis eorum,
 Lorincz Gutkindt, Barbara uxor et filiis,
 Paul Mo^oller, Vrsula uxor cum filiis,
 Barbara Polyn vidua cum filiis suis,
 Vincencius Keym, Dorothea uxor et filiis,
 Anna Poßeleryn vidua cum filiis.

[k. 50v] **In Schwenckenfeldt** [*Schwenkenfeld, pol. Makowice*]:
 nobilis Sebastianus Peterßwalde.

In Ludewigsdorff [*Ludwigsdorf, pol. Bojanice*]:

Jorge Faßoldt thabernator ibidem, Catherina uxor et filiis eorum,
 Hans Weisser, Hedwigis uxor et filiis,
 Catherina Weisseryn vidua,
 Clement Nu^oger, Helena uxor et filiis,
 Greger Nu^oger, Catherina uxor cum filiis,
 Mertten Spo^orer pastor ovium, Barbara uxor eius cum filiis,
 Jocop Friße, Hedwigis uxor cum filiis,
 Mathis Weldeman, Hedwigis uxor cum filiis,
 Wenczel Hirtte, Margrit uxor cum filiis,
 Mathis Tilgener, Barbara uxor et filiis,
 Lorencz Decker, Catherina uxor cum filiis,
 Macz Spo^orer, Hedwigis uxor, pastor ovium,

Jorge Tschenschel,
 Simon Withwer, Catherina uxor }
 Jorge Alder, Margaretha uxor } cum filiis
 Stenczel Henleyn, Anna uxor }
 Jorge Tschepe, Hedwigis uxor }
 Hans Royn, Sophia uxor }
 Jorge Storm, Barbara uxor }
 Margaretha Megkin vidua,
 Greger Andres, Sibilla uxor, faber ibidem,
 dominus Nicolaus Kunath plebanus ibidem,
 Lorencz Velde viduus,
 Margaretha Weldemarglißyn vidua,
 Jorge Moße, Dorothea uxor }
 Hans Weisser, Hedwigis uxor } cum filiis
 Caspar Macz, Catherina uxor }
 Merten Megke, Barbara uxor }
 Paulus Lo^rrich, Dorothea uxor }
 Andres Benisch molendinator, Dorothea uxor,
 Lorencz Gutkint, Barbara uxor cum filiis.

[k. 51] **In Ommissendorff** [*Ohmsdorf, pol. Omieciny, dziś część Burkatowa*]:

Thomas Bertteltdt, Agneth uxor cum filiis,
 Jorge Ru^thner, Agneth uxor cum filiis,
 Mertten Foldener, Margrit uxor cum filiis,
 Vincencius Bertteltdt, Dorothea uxor cum filiis,
 Nicol Clemet, Dorothea uxor cum filiis.

In Polnische Weistritz [*Nieder-Weistritz, pol. Bystrzyca Dolna*].

[k. 51v] **In Weystricz yn der pfarre** [*Ober-Weistritz, pol. Bystrzyca Górna*] **confratres**:

Jocop Mencil molendinator, Dorothea uxor cum filiis,
 Bartel Kunhart.

[k. 52v] **In Schenckendorff** [*Schenkendorf, pol. Myślęcín, dziś nie istnieje*]:

Hans Frangke, Vrsula uxor cum filiis,
 Mathis Clemet, Anna uxor cum filiis,
 Hans Worppicz, Barbara uxor cum filiis,
 Nicol Bru^ckner scultetus ibidem, Margaretha uxor cum filiis,
 dominus Cristofferus plebanus ibidem.

In Thanhawße [*Tannhausen, pol. Olszyniec*]:

Valtten Poltten cum filia.

In Kynaw [*Kienau, pol. Zagórze Śląskie*]:

Mertten Schubarth eyn schmidt, Margaretha uxor cum liberis,

nobilis dominus Vlricus Czetheriß,
 nobilis virgo Catherina Maruschkyn,
 Margaretha Caspar Grigeryn vidua,
 Waschebebe vidua,
 Greger Heringk, Agnes uxor cum filiis,
 Mathis Schaffert.

[k. 53] **In Bertelßdorff** [*Bertholsdorf, pol. Niedźwiedzica*]:

Bartel Kommer, Catherina uxor eius cum liberis,
 Nicol Ru^ccker, Catherina uxor cum liberis,
 Jocop Mefferdt, Margaretha uxor cum filiis,
 Hans Poltte, Margaretha uxor cum filiis,
 Barbara Nicol Peßeleryn vidua,
 Greger Oßwaldt, Dorothea uxor cum filiis,
 Michel Teuffel, Cristina uxor cum filiis,
 Barbara Mertten Czangyn vidua,
 Anna Gewerttyn vidua,
 Mathis Oßbener, Anna uxor cum filiis,
 Thomas Czange, Anna uxor cum filiis,
 Anna Grußmerttyn vidua,
 Hans Vmbloff, Margaretha uxor cum filiis,
 Vincencius Effenbergk, Margaretha uxor eius cum filiis,
 Hans Ru^ccker, Margaretha uxor et filiis.

[k. 53v] **In Hawßdorff** [*Hausdorf, pol. Jugowice*]:

Philippus Roßbener, Cristina uxor eius cum liberis eorundem,
 Catherina Schmidematzyn vidua,
 Valtten Roßbener, Cristina uxor cum filiis,
 Mertten Fredenbergk, Margaretha uxor eius cum filiis eorum,
 Michel Tyle, Dorothea uxor cum filiis,
 Cristina Tylezorgyn vidua,
 Jocop Roßbener, Catherina uxor cum filiis,
 Fabian Effenbergk, Catherina uxor et filiis,
 Jorge Lodeman, Catherina uxor cum filiis,
 Dorothea Welczyn vidua et filiis,
 Simon Friße scultetus, Margaretha uxor,
 Valtten Roßbener, Cristina uxor.

[k. 54v] **In Kroschwicz** [*Kroischwitz, pol. Kraszowice, dziś w granicach Świdnicy*].

In Kletzcke [*Kletschkau, pol. Kleczków, dziś w granicach Świdnicy*].

[k. 55] **In Peterswalde** [*Peterswaldau, pol. Pieszyce*] **confratres**:

venerabilis dominus Caspar Hingkisch plebanus et curatus ibidem,
 nobilis dominus Hans Peterßwalde, Anna uxor eius cum liberis eorundem,

Lorencz Gebawer, Catherina uxor, Paulus filius,
 Schwarcz Nickel, Anna uxor, Nicolaus filius,
 Mathis Heyncze, Margaretha uxor cum filiis,
 Nicol Schendeler, Catherina uxor cum filiis,
 Anna Clingebergyn vidua,
 Cristoff Guⁿther, Barbara uxor cum filiis,
 Barbara Kloßyn vidua,
 Mertten Schwarczer, Dorothea uxor cum fillis,
 Barbara Weygangin vidua,
 Thomas Ko^rber, Anna uxor cum filiis,
 Nicol Ko^rber, Barbara uxor cum filiis,
 Agneth Kaffvffyn vidua,
 Cristoff Sterner, Margaretha uxor cum filiis,
 Valten Szendeler, Dorothea uxor cum filiis,
 Hans Wayner, Barbara uxor cum filiis,
 Hans Mertten,
 Michel Schneider, Barbara uxor cum filiis,
 Anna Clingespornyn vidua, Johannes filius,
 Hans Hofferichtter, Margaretha uxor et filiis,
 Balthazar Bartsch, Margaretha uxor cum filiis,
 Benedictus Raschgke, Barbara uxor cum filiis,
 Anthonius Wißener, Hedwigis uxor et filiis,
 Margaretha Kandelbergyn vidua,
 Anna Heynczyn vidua,
 Thomas Hu^ls, Barbara uxor cum filiis,
 Jocop Haugke, Anna uxor cum filiis,
 Margaretha Geyerin vidua,
 Veronica vidua,
 Nicol Meczener, Catherina uxor cum filiis,
 Simon Meczener, Margaretha uxor et filiis,
 Nicol Foyt, Catherina uxor cum filiis,
 Cristoff Heyncze, Clara uxor cum filiis,
 Lorencz Tonne, Anna uxor cum filiis,
 Hans Hewgell,
 Mertten Klesch molendinator, Hedwigis uxor,
 Mertten Vo^geler, Dorothea uxor cum filiis,
 Jorge Laßer, Margaretha uxor cum filiis,
 Benedictus Ro^stler, Cristina uxor cum filiis,
 Hans Kaffuff, Dorothea uxor cum filiis,
 Mertten Krigk, Anna uxor cum filiis,
 Jorge Weingangk, Barbara uxor cum filiis,
 Franciscus Kirchman, Hedwigis uxor cum filiis,

[k. 55v] Hans Richtter, Margaretha uxor cum filiis,
 Barbara Hofferichtteryn vidua,

Caspar Hofferichtter, Barbara uxor cum filiis,
 Cristoff Benisch,
 Michael Roßener, Hedwigis uxor cum filiis,
 Mertten Hofferichtter, Margaretha uxor,
 Jorge Weynbergk, Catherina uxor cum filiis,
 Vincencius Qwoße, Anna uxor, Matheus filius,
 Lorencz Klingsporn, Appolonia uxor,
 Jorge Fo°geler,
 Jorge Benisch, Anna uxor cum filiis,
 Hans Szendeler,
 Michel Szendeler, Dorothea uxor cum filiis,
 Orben Klerner,
 Hans Hewgell,
 Mathis Hofferichtter, Dorothea uxor,
 Mathis Kaffuff, Barbara uxor cum filiis,
 Hans Krawße, Dorothea uxor cum filiis,
 Bartel Thetell,
 Nicol Fornayll thabernator, Anna uxor,
 Hans Kaffuff, Gerdrudis uxor cum filiis,
 Nicol Gloger, Catherina uxor cum filiis,
 Caspar Wayner,
 Petrus Weber, Cristina uxor cum filiis suis.

[k. 57v] **Wirben** [*Würben*, pol. *Wierzbna*]:

Merten Thamme, Dorothea uxor,
 Anna Mertten Thammen filia,
 Nicol Hanisch,
 Vrsula Hanischyn,
 Jorge Lange, Magdalena uxor,
 Vrbanus Bircke, Hedwigis uxor,
 Bartel Hamman, Agnes uxor,
 Catherina Jocop Bleschgin,
 Steffen Prawß thabernator,
 Caspar Eichener, Dorothea uxor,
 Merten Preusse, Margaretha uxor,
 Hans Fru°mel, Anna uxor,
 Paulus Krayn, Barbara uxor,
 Anna Schneiderhaußyn,
 Simon Macz,
 Hans Pol, Elizabeth uxor,
 Hans Yeschgke,
 Fabianus Reinisch,
 Helena Rewßmanyn,
 Nicol Weidener,
 Barbara Stopkuchyn.

Teichenaw [*Teichenau, pol. Bagieniec*]:

validus Paulus Herden, Prisca uxor, Hedwigis filia ipsorum,
 Johannes, Fabianus filii eorundem,
 Catherina Andres Wayneryn.

[k. 58] **EgkerBdorff** [*Eckersdorf, pol. Bożanów*]:

Macz Yon, Catherina uxor,
 Hedwigis Hawßmerttyn,
 Margaretha Michel Gotschyn,
 Hans Gotsche,
 Andres Kremer, Anna uxor,
 Hans Kremer, Margaretha uxor,
 Hans Jungenitsche, Barbara uxor.

Newdorff [*Neudorf, pol. Nowice*]:

Macz Kungke, Catherina uxor,
 Catherina Jungenigkelyn,
 Andres Heynrich, Anna uxor,
 Macz Beyr, Hedwigis uxor,
 Caspar Jungenigk,
 Paulus Deckentisch, Cristina uxor,
 Elizabeth Jungehanßyn,
 Simon Toelligk, Anna uxor,
 Jorge Junge, Barbara uxor,
 Saul [?] Czeteriß, Cristina uxor.

Su^olcendorff [*Zülsendorf, pol. Sulistawice*]:

Jocop Schilligk, Vrsula uxor,
 Fabianus Krawße, Barbara uxor,
 Hans Meczener.

[k. 58v] **Kirschdorff** [*Rothkirchdorf, pol. Wiśniowa*]:

Blasius Trewtteler, Catherina uxor,
 Anna Caspar Fridrichyn,
 Hans Schmidt, Margaretha uxor,
 Macz Klener, Hedwigis uxor,
 validus Gu^onnntter von Kirchsдорff,
 Caspar Mu^olbergk.

Kalndorff [*Kalendorf, pol. Kalno*]:

Hans Wormer, Catherina uxor,
 Vincencius Just, Dorothea uxor,
 Jorge Thareß, Margaretha uxor,
 Hans Predel, Anna uxor,
 Macz Thareß, Margaretha uxor,

Catherina Hewßeleryn,
 Caspar Kenthner, Barbara uxor,
 Margaretha Jocop Astyn,
 Hans Kro, Barbara uxor,
 Andreas Weidener,
 Helena Larmanyn,
 Nicol Scholcz cum uxore,
 Vrbanus Heynnetchel, Anna uxor,
 Cristoff Jungenitsche thabernator, Hedwigis uxor.

[k. 59] **Bunczelwicz** [*Bunzelwitz, pol. Bolesławice*]:

Jorge Glampper, Margaretha uxor,
 Jocop Lange, Anna uxor,
 Michel Gogeler, Hedwigis uxor,
 Jeronimus Lode, Anna uxor,
 Barbara Blasien Waltheryn,
 Nicol Schontter, Margaretha uxor,
 Mathis To^rgke, Catherina uxor,
 Simon Mo^eller, Margaretha uxor,
 Anna Hans Kremitzin,
 Mathis Thomes, Hedwigis uxor, <hospes>.

[k. 59v] **Hwpoßericz** [*Hoh-Poseritz, pol. Pożarzysko*]:

venerabilis dominus Johannes Marischner plebanus ibidem,
 Walppurgis famula ipsius,
 validus Laurencius Seidelicz nobilis, Dorothea uxor eius,
 Hans Tyle sartor,
 Hans Schillingk, Catherina uxor,
 Macz Schillingk, Elizabeth uxor,
 Nicol Granisch, Barbara uxor,
 Marcus Bartsch, Walppurgis uxor,
 Dorothea Melczeryn,
 Catherina Steynbrecheryn,
 Andres Karle, Hedwigis uxor,
 Jocop Karle,
 Caspar Yeschgke, Cristina uxor,
 Merten Hentschel, Agnes uxor,
 Moyses Czireß, Cristina uxor,
 Lorencz Engel, Barbara uxor,
 Nicol Peßeler scultetus, Barbara uxor,
 Hans Wylant, Gerdrudis uxor.

Tharne [*Tarnau, pol. Tarnawa*]:

Hedwigis Bauchyn vidua nobilis.

[k. 60] **Pitschen** [*Pitschen, pol. Pyszczyń*]:
Caspar Scholcz, Margaretha uxor.

Kommeraw [*Kammerau, pol. Komorów*]:
Jocop Ru^cttener.

[k. 60v] **Bogkaw** [*Bockau, pol. Buków*]:
venerabilis dominus Bartholomeus plebanus ibidem,
Valten Mo^eller, Cristina uxor,
Dorothea Langehanßyn,
Maternus Byme, Margaretha uxor,
Catherina Hans Ko^enigyn,
Macz Ku^enigk, Dorothea uxor,
Martinus Predel,
Hans Bretschneider, Hedwigis uxor,
Elizabeth Foyttin,
Hans Kirschten, Catherina uxor,
Hans Ku^enczel, Appolonia uxor,
Stenczel Schuman, Hedwigis uxor,
Jorge Wenderich, Elizabeth uxor,
Anthonius Degkoff, Margaretha uxor,
Catherina Cristoff Gu^entteryn,
Dorothea Rebeneryn,
Greger Wener, Barbara uxor,
Hans Breitschedel, Catherina uxor,
Bernhardus Tilisch,
Cristoff Tschammer thabernator,
Stenczel Schuman, Lucia uxor,
Cristoff Scholcz scultetus, Barbara uxor, Johannes, Barbara filii eorum,
Jorge Hoffeman, Barbara uxor,
Johannes Coruinus scriptor, Barbara uxor,
Georgius Gelczenbinder, Anna uxor,
Stenczel Herman, Elizabeth uxor,
Margaretha Weberyne,
Barbara Hentschelyn,
Balthazar Gebawer, Barbara uxor,
Hans Kittel,
Dorothea Brendelyn,
Steffen Foyt, Margaretha uxor,
Hans Schuman, Anna uxor.

[k. 61] **Eberßdorff** [*Ebersdorf, pol. Dzikowa*]:
Clemens Nicol, Barbara uxor,
Anthonius Schlimpper, Barbara uxor,
Hans Nicol, Catherina uxor,

Alde Pitter viduus,
 Fabian Kittel, Magdalena uxor,
 Jorge Pewgker,
 Hans Schlimpper,
 Valten Alischer, Barbara uxor,
 Valten Schuñheide, Anna uxor.

Pitterwicz [*Groß-Peterwitz, pol. Piotrowice*]:
 Macz Heynman, Anna uxor.

[*k. 61v*] **Tschechen** [*Tschechen, pol. Czechy*]:

Andreas Herman, Barbara uxor,
 Jocop Weisse, Margaretha uxor,
 Hans Herman, Barbara uxor,
 Maternus Tscherner,
 Hedwigis Wirweßyn,
 Magdalena Hoffemany,
 Nicol Pfaffendorff, Elizabeth uxor,
 Marcus Werfft,
 Bartel Weisse,
 Catherina Macz Hu^tteryn,
 Jocop Hu^tter, Hedwigis uxor,
 Caspar Werfft, Margaretha uxor,
 Macz Weisse, Dorothea uxor,
 Michel Geyer, Margaretha uxor,
 Jacob Geilcke, Barbara uxor,
 Jocop Lincke, Margaretha uxor,
 Hans Kynast, Cristina uxor,
 Hans Go^ler, Anna uxor,
 Jocop Scheide, Dorothea uxor,
 Fabianus Hayne, Anna uxor,
 Dorothea Lawschyn,
 Anthonius Czeißbergk, Barbara uxor,
 Jorge Lithman, Dorothea uxor.

Poschkaw [*Puschkau, pol. Pastuchów*]:

venerabilis dominus Stephanus Scholcze plebanus ibidem,
 Elizabeth Kalkkrewttyn nobilis,
 Barbara Iustyn,
 Bartel Iust,
 Helena Hans Weisseryn,
 Pol Haneman, Dorothea uxor,
 Catherina Wolffin,
 Margaretha Wolffin,
 Nicol Nayl, Gerdrudis uxor,

Macz Kemmer, Dorothea uxor,
 Blasius Ditterich, Margaretha uxor,
 Dorothea Czenderiorgyn,
 Marcus Ditterich,
 Mertten Weisser,

[k. 62]

Appolonia }
 Hedwigis } Dittrychyn

Bartel Weiser,
 Macz Gebawer, Margaretha uxor,
 Anthonius Gampper, Catherina uxor,
 Andraes Lawsche, Sophia uxor,
 Merten Friderich, Catherina uxor,
 Fabianus thabernator, Margaretha uxor,
 Jocop Mo^eller, Sophia uxor,
 Hedwigis Bo^ehryn,
 Anna Justin,
 Simon Melczer, Anna uxor,
 Merten Opicz, Hedwigis uxor,
 Bartel Birbom, Margaretha uxor.

Borgeny [*Borganie, pol. Borzygniew*]:

Valentinus Dreßen scriptor ibidem,
 Anna Schubarttyn,
 Cristoff Schubart, Barbara uxor.

[k. 62v] **Herisch** [*Jarischau, pol. Jaroszów*]

Jacobus Stanewicz, Margaretha uxor,
 validus Cristophorus Goy nobilis,
 validus Sebastianus Goy nobilis,
 Hans Just, Barbara uxor,
 Mathis Fru^eben, Dorothea uxor,
 Jorge Schilligk, Dorothea uxor,
 Wenczel Reippricht, Dorothea uxor,
 Hans Ludewigk, Helena uxor,
 Mertten Schilligk,
 Jacobus Kittel, Margaretha uxor,
 Petrus Pfeiffer, Dorothea uxor,
 Hans Hertligk, Barbara uxor,
 Thomas Lymman, Anna uxor,
 Mertten Henßel,
 Hans Ludewigk, Cristina uxor,
 Osanna Meywaldyn Johannes filia,

Jorge Fruⁿdt faber, Catherina uxor,
 Jorge Meywaldt, Dorothea uxor,
 Jorge Goy,
 Bartel Seidel, Barbara uxor,
 Caspar Wyrshigk, Anna uxor,
 Greger Soror, Margaretha uxor,
 Anna Hilischeryn,
 Lorencz Tribelwicz, Margaretha uxor,
 Dorothea Seydelyn,
 Hans Habedangk, Juliana uxor,
 Valten Frangke, Dorothea uxor,
 Appolonia Hans Tribelwiczyn,
 Fabian Schubarth,
 Petrus Hantgke,
 Merten Tu^rgke, Hedwigis uxor,
 Macz Tiller, Margaretha uxor,
 Pol Schweyncz, Osanna uxor,
 Catherina Andres Schneideryn,
 Stenczel Seidel, Margaretha uxor,
 Greger Hilman, Gerdrudis uxor,
 Hans Sitte, Anna uxor,
 Margaretha Merttyn,
 Lorencz Czymmer, Magdalena uxor,
 Pol Sitte, Hedwigis uxor,
 Barbara Hans Schneyderyn,
 Dorothea Pol Schneyderyn,
 Andreas Hilman, Catherina uxor,
 Valten Sitte, Elizabeth uxor.

[k. 63] Hans Hantgke, Agnes uxor,
 Anna Hans Meisteryn,
 Valtten Hirtte, Magdalena uxor,
 Hans Weidener, Anna uxor,
 Donatus Jurisch, Barbara uxor,
 Lorencz Scholcz, Margaretha uxor.

Parczdorff [*Barzdorf, pol. Bartoszówek*]:

Mathis Tyle, Vrsula uxor et Petrus filius,
 Lorencz Grwne, Vrsula uxor cum filiis,
 Lorencz Nayll, Barbara uxor et filiis,
 Fabian Schoⁿthwer, Barbara uxor,
 Jorge Reynman, Margaretha uxor,
 Caspar Schoⁿthwer, Margaretha uxor,
 Peter Werfft, Anna uxor cum liberis,

Caspar Yenisch, Hedwigis uxor cum filiis,
 Jocop Czender, Margaretha uxor
 Jorge Henschel, Margaretha uxor
 Clemens Henschel, Margaretha uxor
 Simon Henschel, Dorothea uxor
 Macz Lembergk, Barbara uxor
 Gerdrudis Greger Kuⁿharttyn
 validus Johannes nobilis et heres ibidem.

cum filiis

[k. 63v] **Lo^sBen** [*Lüssen, pol. Lusina*]:
 venerabilis dominus Georgius plebanus,
 Lorencz Giler, Margaretha uxor,
 Anna Jorge Olbrichttyn,
 Michel Wingkeler, Anna uxor,
 Hans Mv^czel, Barbara uxor,
 Hans Schmidt, Catherina uxor,
 Margaretha Nicol Henschelyn,
 Cristoff Weidener, Vrsula uxor,
 Adam Hofferichtter, Barbara uxor, campanator sive scriptor ibidem,
 Paul Lange, Catherina uxor,
 Wenczel Jungenigkel, Prisca uxor,
 Greger Barth, Vrsula uxor,
 Lorencz Mertten, Anna uxor,
 Hans Eylffinger, Barbara uxor, Hans Eylffinger filius eorum,
 Hans Melcher, Magdalena uxor,
 Margaretha Jorge Schneyderyn,
 Hedwigis Nicol Menczels filia,
 Jocop Eytelkurcz, Gerdrudis uxor,
 Fabian Tyle,
 Valten Yeschcke, Magdalena uxor,
 Hans Beldel, Jocop Beldel filius,
 Catherina virgo,
 Macz Jeckel, Anna uxor,
 virgo Catherina famula plebani,
 Anthonius Schneider, Barbara uxor,
 Hans Kolnicz, Vrsula uxor,
 Petrus Frawenstadt, Margaretha uxor,
 Hans Weidener,
 Margaretha Peter Jungenitschyn,
 Hans Hoffeman, Agnes uxor,
 Thomas Schubart, Dorothea uxor,
 Nicol Lange, Dorothea uxor,
 Pol Gerethe, Anna uxor,
 Jocop Krogke, Anna uxor.

[k. 64] **Oelße** [*Oelse, pol. Olszany*]:
venerabilis dominus Nicolaus plebanus,
Merten Seidel, Helena uxor,
Hans Greger, Barbara uxor,
Wenczel Kremer, Barbara uxor,
Hans Demuth, Barbara uxor,
Cristoff Menczel,
Caspar Schmydt, Margaretha uxor,
Merten Greber, Catherina uxor,
Cristoff Frum, Dorothea uxor,
Michel Jungehans, Elizabeth uxor,
Hans Bomgartte, Catherina uxor,
Andreas Gabeler, Otilia uxor,
Catherina Andres Hantgkyn,
Paulus Werfft, Dorothea uxor,
Hans Pole, Magdalena uxor,
Margaretha Hans Speißkornyn,
Merten Vllrich, Vrsula uxor,
Bartel Vbelscherer, Appolonia uxor,
Hans Lipspan, Margaretha uxor,
Simon Beyer, Margaretha uxor,
Nicol Bartel, Barbara uxor,
Caspar Folcke, Vrsula uxor,
Hans Vetter, Dorothea uxor,
Michel Demuth, Barbara uxor,
Anthonius Junge, Barbara uxor,
Hans Lange, Barbara uxor,
Jocop Reynman, Vrsula uxor,
Nicol Stemicz faber, Dorothea uxor,
Catherina Jocop Mo'lleryn,
Hans Hu'bener, Catherina uxor,
Jorge Folgke, Magdalena uxor,
Valten Speißekorn, Anna uxor,
Vicze Hillischer, Anna uxor,
Hedwigis Bartel Folgkyn,
Magdalena Pol Grebyn,
Martinus Anthonii Engelmanß filius,
Barbara Nicol Schuczyn,
Dorothea Joachim Schmidyn,
Catherina Hans Bomigyn,
Hans Steyner, Magdalena uxor,
Vicze Helwigk, Barbara uxor,
Barbara Vicze Rabyn,

[k. 64v] Petrus Hantgke, Elizabeth uxor,
 Benedictus Schnorre, Dorothea uxor,
 Pol Hantgke, Anna uxor,
 Dorothea Hoppedomesyn,
 Greger Herman, Hedwigis uxor,
 Macz Hylwigk, Margaretha uxor,
 Lorencz Fleischer, Anna uxor,
 Cristoff Wayner, Barbara uxor,
 Valten Bomgartte, Magdalena uxor,
 Simon Lipsan, Catherina uxor,
 Hans Menczel, Magdalena uxor,
 Simon Werner,
 Anna Parczpiteryn,
 Lorencz Engelman,
 Rosa Hans Lithmanyn,
 Valten Beier, Catherina uxor,
 Jorge Ritther, Anna uxor,
 Hedwigis Nicol Bomgarttyn,
 Hans Ritter, Dorothea uxor,
 Michel Hantgke, Anna uxor,
 Andres Hantgke, Helena uxor,
 Simon Kremer,
 Michel Porcz,
 Andres Bomgartte, Anna uxor,
 Michel Guⁿtter, Catherina uxor,
 Merten Proesch, Margaretha uxor,
 Bartel Nicol, Barbara uxor,
 Jorge Peugker, Gerdrudis uxor,
 Petrus Ritter cum uxore.

Scholwicz [*Schollwitz, pol. Siodlkowice*]:
 Margaretha Jocop Hillischeryn.

[k. 65] **Symeßdorff** [*Simsdorf, pol. Szymanów*]:
 venerabilis dominus Marcus Reißer plebanus ibidem,
 virgo Martha, famula eius,
 Hans Czirme nobilis, Barbara uxor,
 Gregorius Reybenicz nobilis, Cristina uxor,
 Hans Hilischer, Hedwigis uxor,
 Nicol Hilischer, Hedwigis uxor,
 Merten Hilischer, Eua uxor,
 Andres Hoffeman, Margaretha uxor,
 Cristoff Hoffeman, Gerdrudis uxor,
 Merten Ritter, Hedwigis uxor, thabernator,
 Anthonius Ritter, Anna uxor,

Andres Ko^oler, Magdalena uxor,
 Andres Potter, Agnes uxor,
 Macz Weigman,
 Hans Opicz, Vrsula uxor,
 Lorencz Klu^oppel, Magdalena uxor,
 Jorge Meißner,
 Jacobus Hoffeman,
 virgo Vrsula,
 Catherina Jocop Stu^omppeyn,
 Jocop Fleischer, Magdalena uxor,
 Marcus Lindener, Elizabeth uxor,
 Hedwigis virgo,
 Margaretha virgo,
 Valten Hillischer, Magdalena uxor,
 Cristoff Scherwenzel, Hedwigis uxor.

Vlerßdorff [*Quolsdorf, pol. Chwaliszów*]:

Lorencz Heynman, Anna uxor,
 Bartel Heynmam, Anna uxor,
 Magdalena Paul Weigmanyn,
 Caspar Rwther, Hedwigis uxor,
 Jorge Beldel, Margaretha uxor.

[k. 65v] **Kunczendorff** [*Kunzendorf, pol. Mokreszów*]:

Andres Krawße, Margaretha uxor,
 Greger Domnigk, Agnes uxor,
 Jorge Wu^onderlich, Barbara uxor,
 Nicol Berger, Catherina uxor,
 Andres Burger, Margaretha uxor,
 Vicze Hantgke, Catherina uxor,
 Hans Cloße, Catherina uxor,
 Blasius Seidelman, Hedwigis uxor,
 Valten Bartel, Dorothea uxor,
 Blasius Hilischer, Anna uxor,
 Mathias } Wolff { Cristina uxor,
 Hans } { Catherina uxor,
 Hans Bartsch, Margaretha uxor,
 Jocop Schiler,
 Jorge Schu^oller, Barbara uxor,
 Greger Hedwiger, Dorothea uxor,
 Valentinus Bro^ogkener,
 Jocop Ludwigk, Margaretha uxor,
 Thomas Andres,
 Clemens Hilischer,
 Macz Heckener, Barbara uxor,

Bernhart Wingkeler,
 Michel Kawler, Catherina uxor,
 Michel Fawlkorn, Barbara uxor,
 Bartel Hornungk, Eua uxor,
 Macz Mergkel, Anna uxor,
 Andres Potter, Barbara uxor,
 Hans Rwnholcz, Cristina uxor,
 Nicol Merganß, Barbara uxor,
 Dorothea Orben Loriczyn Macz filia,
 Simon Opicz, Anna uxor,
 Benisch Hegkener,
 Lorencz Foyt,
 Lorencz Pole,
 Greger Pffertner, Magdalena uxor,
 Hans Kunhart, Dorothea uxor,
 Merten Hewßeler, Hedwigis uxor,
 Anna Hans Kunharttyn,
 Hans Beyr, Vrsula uxor,
 Lorencz Kloße, Barbara uxor,
 Valten Bomerth, Ludmilla uxor,
 Nicol Opicz, Magdalena uxor,

[k. 66] Andres Griger, Margaretha uxor,
 Greger Hans, Barbara uxor,
 Anthonius Cloße, Anna uxor.

BIBLIOGRAFIA

- Adamska D., Fundacje dewocyjne rycerstwa księstwa świdnicko-jaworskiego w średniowieczu, Poznań-Wrocław 2005.
- Adler H., Klöster und klosterähnliche Gemeinschaften in Schweidnitz, w: Schweidnitz im Wandel der Zeiten, Würzburg 1990.
- Adler H., Zur Geschichte der katholischen Pfarrgemeinde, w: Schweidnitz im Wandel der Zeiten, Würzburg 1990.
- Bahlow H., Schlesisches Namenbuch, Kitzingen-Main 1953.
- Basel C., Geschichte der Rosenkranzbruderschaft bei St. Adalbert in Breslau, Breslau 1912.
- Basel C., Geschichte von Kirche und Kloster St. Adalbert zu Breslau, Breslau 1912.
- Basel C., Studien zur Geschichte der Rosenkranzbruderschaft bei St. Adalbert zu Breslau, cz. 1, Schlesisches Pastoralblatt 33, 1912, nr 1, 2, 4.
- Bobowski B., Kultura materialna mieszczań Świdnicy i rycerstwa wechbildu świdnickiego w świetle testamentów (od I połowy XIV do końca I ćwierci XVI wieku), Zielona Góra 2011.
- Bochnak W., Religijne stowarzyszenia i bractwa katolików świeckich w diecezji wrocławskiej od XVI w. do 1810 r., Wrocław 1983.
- Chabros E., Zakony średniowiecznego Dzierżoniowa, Dzierżoniów 2003.
- Chachaj J., Członkowie Bractwa Różańcowego w Tomaszowie Lubelskim w latach 1699-1714, w: Peregrinatio ad veritatem. Studia ofiarowane Profesor Aleksandrze Witkowskiej OSU z okazji 40-lecia pracy naukowej, Lublin 2004.

- Czechowicz B., Nagrobki późnogotyckie na Śląsku, Wrocław 2003.
- Czettritz und Neuhaus H. von, Geschichte des Geschlechts von Czettritz und Neuhaus, t. I, Görlitz 1907.
- Czyżewski J., Walczak M., The Archconfraternity of the Rosary in the Dominican Churches of Kraków. Piety and Patronage of the Arts, *Acta Historiae Artis Slovenica* 23, 2018, nr 2.
- Doering-Reuschel G., Bedeutende Orte in der Umgebung von Schweidnitz, w: *Schweidnitz im Wandel der Zeiten*, Würzburg 1990.
- Flaga J., Bractwa religijne w archidiakonacie lubelskim do początku XVII wieku (1604), *Roczniki Humanistyczne* 21, 1973, z. 2.
- Flaga J., Bractwa religijne w Rzeczypospolitej w XVII i XVIII wieku, Lublin 2004.
- Flaga J., Rekrutacja do bractw religijnych w XVII i XVIII wieku na przykładzie archidiakonatu lubelskiego, *Roczniki Humanistyczne* 35, 1987, z. 2.
- Gałużka T., Dominikanie w Krakowie czy Opatowcu? W poszukiwaniu pierwszego Bractwa Różańcowego w średniowiecznej Małopolsce, *Nasza Przeszość* 113, 2010.
- Gerber M.R., Kleine Wirtschafts-geschichte der Stadt Schweidnitz, w: *Schweidnitz im Wandel der Zeiten*, Würzburg 1990.
- Goliński M., Kęsik J., Zątkowski K., Pieszyce od najdawniejszych czasów do końca XX wieku, Toruń 2002.
- Goliński M., Maliniak J., Urzędnicy miejscy Świdnicy do 1740 r., Toruń 2007.
- Goliński M., Nadzwyczajne wydarzenia mieszczańskie codziennosci (świat Waclawa Thom-mendorfa), *Archeologia Historica Polona* 7, 1998.
- Goliński M., Okręg (Weichbild) świdnicki w 1. połowie XV wieku, w: *Atlas historyczny miast polskich*, t. IV, z. 5. (Świdnica), Wrocław 2008.
- Goliński M., Zmiany w grupie kierowniczej miasta Świdnicy w latach 1351-1522. Analiza faktograficzna, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka* 62, 2007, nr 1.
- Graff T., Najstarsze bractwo różańcowe w Wadowicach 1616-1822, Kraków 2020.
- Gröger E., Der Kreis Schweidnitz nach seinen physikalischen, statistischen und topographi-schen Verhältnissen, Schweidnitz b.d.w.
- Handbuch der historischen Stätten, Schlesien, Stuttgart 1977.
- Heś R., Joannici na Śląsku w średniowieczu, Kraków 2007.
- Heyne J., Dokumentirte Geschichte des Bisthums und Hochstiftes Breslau, t. III, Breslau 1868.
- Hoffmann H., Der erste Druck aus dem Breslauer Dominikanerkloster, *Archiv für Schlesische Kirchengeschichte* 2, 1938.
- Jacobsen J.G.G., Friends of the Friars. Confraternal Relations of the Dominican Order in Medieval Scandinavia, w: *Bractwa religijne w średniowieczu i w okresie nowożytnym (do końca XVIII wieku)*, Kielce 2014.
- Jäggi S., Rosenkranzbruderschaften. Vom Spätmittelalter zur Konfessionalisierung, w: *Der Rosenkranz. Andacht, Geschichte, Kunst*, Bern 2003.
- Kaczmarek K., Okręg klasztoru dominikanów w Świdnicy w XVI wieku, *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* 121, 2023.
- Kłoczowski J., Dominikanie polscy na Śląsku, Lublin 1956.
- Kłopotek R., Geneza i działalność bractw kościelnych w Europie i Polsce do końca XVIII wieku, *Studia Gdańskie* 37, 2015.
- Knie J.G., Alphabetisch-statistisch Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und anderen Orte der königl. Preuß. Provinz Schlesien, Breslau 1845.
- Kochaniewicz B., Nowe spojrzenie na początki modlitwy różańcowej, *Salvatoris Mater* 5, 2003, nr 4.
- Kochaniewicz B., The Contribution of the Dominicans to the Development of the Rosary, *Angelicum* 81, 2004, nr 2.
- Kochaniewicz B., Wkład dominikanów w rozwój modlitwy różańcowej, *Teologia Praktyczna* 11, 2010.

- Kotelko S., *Od przejścia pod panowanie Habsburgów do wojen napoleońskich (1526-1806)*, w: Świdnica. Zarys monografii miasta, Wrocław-Świdnica 1995.
- Kotelko S., *Świdnica w średniowieczu, cz. II: Społeczeństwo, kultura, życie*, Rocznik Świdnicki 1993.
- Kotelko S., *W średniowieczu – od początków miasta do 1526 r.*, w: Świdnica. Zarys monografii miasta, Wrocław-Świdnica 1995.
- Królikowski J., *Początki różańca w Polsce*, Salvatoris Mater 6, 2004, nr 3.
- Küffner H., *Zur Kölner Rosenkranzbruderschaft*, w: 500 Jahre Rosenkranz 1475 Köln, Köln 1975.
- Kumor B., *Kościelne stowarzyszenia świeckie na ziemiach polskich w okresie przedrozbiorowym*, Prawo Kanoniczne 10, 1967, nr 1/2.
- Lambrecht K., *Schweidnitz in der Frühen Neuzeit (1500-1815)*, w: Schweidnitz im Wandel der Zeiten, Würzburg 1990.
- Lec Z., *Zarys życia klasztornego w Świdnicy*, Rocznik Świdnicki 1992.
- Lica Z., *O niektórych współczesnych nazwiskach Polaków genetycznie niemieckich derywowanych od nazw zawodów*, w: Onomastyka – neohumanistyka – nauki społeczne, Kraków 2018.
- Lutsch H., *Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz Schlesien. t. II*, Breslau 1889.
- Mandziuk J., *Historia Kościoła katolickiego na Śląsku, t. II*, Warszawa 1995.
- Mandziuk J., *Luteranizm na Śląsku do połowy XVI wieku*, Wrocławski Przegląd Teologiczny 25, 2017, nr 2.
- Mandziuk J., *Męskie wspólnoty zakonne w (archi)diecezji wrocławskiej*, Wrocław 2020.
- Mann T.J., *Geschichte der Stadt Schweidnitz. Ein Gang durch 700 Jahre deutscher Kultur in Schlesien*, Reutlingen 1985.
- Matyaszczyk D., *Bractwa przy kościele św. Dominika w Poznaniu*, w: Osada świętego Gotarda w Poznaniu. Historia i dziedzictwo, Poznań 2022.
- Medyńska-Gulij B., *Mapy księstw świdnickiego, jaworskiego i legnickiego z II połowy XVII wieku Fryderyka Khünoviusa*, Wrocław 2002.
- Miławicki M., *Pobożność ludowa w pracy duszpasterskiej dominikanów na ziemiach polskich*, Teofil 13, 2005.
- Moepert A., *Die Ortsnahmen des Kreises Neumarkt*, Breslau 1935; *M. Treblin, Beiträge zur Siedlungskunde im ehemaligen Fürstentum Schweidnitz*, Breslau 1908.
- Molsdorf W., *Einblattdrucke der Königlichen und Universitäts-Bibliothek Breslau. Zwei Konfraternitätsbriefe aus dem Dominikanerkloster zu Breslau und Glogau*, Zentralblatt für Bibliothekswesen 22, 1905.
- Morawiec M., *Forschungen zur Wirtschafts- und Kulturgeschichte der Stadt Schweidnitz an der Wende des 17. zum 18. Jahrhundert*, w: Stadt und Literatur im deutschen Sprachraum der Frühen Neuzeit, t. II, Tübingen 1998.
- Neß D., *Schlesisches Pfarrebuch, t. III, cz. 3*, Leipzig 2014.
- Neuling H., *Schlesiens Kirchorte und ihre Stiftungen bis zum Ausgang des Mittelalters*, Breslau 1902.
- Nowotny S., *Dobkiewicz A., Leksykon historii wsi powiatu świdnickiego do 1945 roku*, Świdnica 2018.
- Nowotny S., *Kościół średniowiecznej Świdnicy*, Rocznik Świdnicki 27, 1999.
- Panzram B., *Geschichtliche Grundlage der ältesten schlesischen Pfarrorganisation*, Breslau 1940.
- Pobóg-Lenartowicz A., *Początki śląskich klasztorów dominikańskich w świetle źródeł przechowywanych w archiwach czeskich i morawskich*, w: Historia, kultura i sztuka dominikanów na Śląsku 1226-2013. W trzechsetlecie beatyfikacji bł. Czesława, Wrocław 2015.
- Poradzisz-Cincio M., *Chór mieszczan w katedrze świdnickiej. Późnogotycka kaplica Bractwa Maryjnego*, Rocznik Świdnicki 36, 2008.
- Radler L., *Beiträge zur Geschichte der Dörfer des Kreises Schweidnitz und ihrer Kirchen*, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 56, 1977.

- Radler L., Beiträge zur Geschichte der Grafen von Poseritz/Striegau und ihres Dorfes Hochposeritz, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 55, 1976.
- Radler L., Beiträge zur Geschichte der Grüssauer Klosterdörfer Kallendorf und Eckersdorf, Archiv für Schlesische Kirchengeschichte 36, 1978.
- Radler L., Beiträge zur Geschichte des Dorfes Teichenau, Kreis Schweidnitz und seiner evangelischen Kirche, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 53, 1974.
- Radler L., Beiträge zur Geschichte von Oelse, Kreis Schweidnitz, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 43, 1964.
- Radler L., Beiträge zur Geschichte von Peterwitz, Kreis Schweidnitz, Archiv für Schlesische Kirchengeschichte 16, 1958.
- Radler L., Beiträge zur Geschichte von Würben, Kreis Schweidnitz, Archiv für Schlesische Kirchengeschichte 23, 1965.
- Radler L., Beiträge zur Siedlung- und Kirchengeschichte des Kreises Schweidnitz. Der Fideikomiß der Grafen von Moltke in Kreisau, Gräditz, Wierischau, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 62, 1983.
- Radler L., Konradswaldau, Ludwigsdorf, Laurichendorf – Beiträge zur Siedlungs- und Kirchengeschichte des Kreises Schweidnitz, Jahrbuch für Schlesische Kirchengeschichte NF 58, 1979.
- Richtlinien für die Edition landesgeschichtlicher Quellen, opr. W. Heinemeyer, wyd. 2, Marburg-Hannover 2000.
- Rosmann J.W.A., Die Geschichte der Stadt Schweidnitz. Ein Lesebuch für mittlere Jugend, Breslau 1786.
- Rośkowicz W., Świdnica w okresie wojny trzydziestoletniej (1618-1648), Rocznik Świdnicki 26, 1998.
- Schmidt F.J., Geschichte der Stadt Schweidnitz, Schweidnitz 1846.
- Schubert H., Bilder aus der Geschichte der Stadt Schweidnitz, Schweidnitz 1911.
- Schubert H., Die Reformation und die Klöster in Schweidnitz, Correspondenzblatt des Vereins für Geschichte der evangelische Kirche Schlesiens 16, 1919, z. 2.
- Spież J.A., Sporn Marcin, w: Polski słownik biograficzny, t. XLI (2002).
- Stelmach R., Uposażenie klasztorów dominikanów na Śląsku w średniowieczu w świetle zachowanych dokumentów, w: Święty Jacek Odrowąż i dziedzictwo dominikańskie, Opole 2008.
- Tracz S., Artystyczna oprawa brackich świąt i uroczystości w diecezji krakowskiej do 1783 roku, Rocznik Historii Sztuki 44, 2019.
- Wiszewski P., W poszukiwaniu zaginionych świątów, czyli rzecz o „Kronice Thommendorfów”, Rocznik Świdnicki 31, 2003.
- Wiszewski P., Zakony z terenów dawnego księstwa świdnicko-jaworskiego. Życie klasztorne w XIII – pierwszej ćwierci XVI w., Świdnica-Jawor 2001.
- Wolff A., Projekt instrukcji wydawniczej dla pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku, Studia Źródłoznawcze 1, 1957.

**Lists of members of the Confraternity
of the Holy Rosary at the Dominican monastery
in Świdnica from the 16th century**

Summary

Medieval Dominican monasteries eagerly accepted patronage over confraternities of the Rosary. One of them was founded in Świdnica at the end of the 15th century and functioned actively until the Protestant confession spread in the city and its surroundings. An important source documenting its activities is a set of lists written down in the 1530s and containing

names of confraternity members living in villages belonging to the Dominican monastery district. There are 2356 names of confreres, including 1195 women and 1161 men. Children accompanying them were also regarded as belonging to the confraternity but the names of most of them were not included. The lists of members published in the appendix document pastoral activities of the Dominican monastery at the dawn of Reformation. They also provide important data for further research on antroponymy of inhabitants (especially peasants) from the surroundings of Świdnica.

Translated by Rafał T. Prinke